N:o 55 — 1892. Perjantaina Heinäkuun 8 p:nä.

Tilaushinnat:

Turussa: koko wuodelta 3 m. 50 p., kolmeltaneljännekseltä 2 m. 80 p., puolelta 2 m., neljännekseltä 1 m. 25 p.

Turun postikonttoorissa: koko wuodelta 4 m. 64 p., kolmeltaneljännekseltä 3 m. 69 p., puolelta 2 m 54 p., neljännekseltä 1 m. 54 p.

Muissa postikonttooreissa: koko wuodelta 4 m. 85 p., kolmeltaneljännekseltä 3 m 86 p., puolelta 2 m. 76 p., neljännekseltä 1 m. 71 p.

Lehden hinta kuukaudelta on 50 penniä. Kotiintuomisesta maksetaan 1 markka wuodelta, 10 penniä kuukaudelta.

AURA.

Tietoja Turun kaupungista ja Länsi-Suomesta.

(Maaseutupainos)

Lehti ilmestyy
joka tiistai- ja perjantai-aamuna kello 7.

Ilmoituksia
wastaan otetaan lehden konttorissa ja on niiden hint ensimmäisellä siwulla 15 penniä ja wiimeisellä siwulla 10 penniä pieneltä riwiltä. Kuoleman ilmoitukset maksawat wähintäin 2 markkaa sekä ilmoitukset syntyneistä ja wihityistä markan. Ilmoitukset, jotka eiwät kosle yksistään kaupunkia, otetaan myös maaseutupainokseen.

Lehden painopaikka ja konttori: Eerikinkatu N:o 12 (Kauppatorin warrella). — Konttori awoinna kello 9—2 e.pp. ja 4—8 j.pp.

Tilaus- ja jakamapaikat joen länsipuolella:

Auran konttori.
Kauppias Rob. Bergrothin puoti.
„ Edw. Blombergin „
„ J. W. Eriksson'in „
„ J. Gustafsson'in „
Kauppias G. E. Helenius'en puoti.
„ S. Häämäläisen „
„ N. J. Lindbladin „
„ G. A. Lindholmin „
Rouwa J. J. Rindellin „
Kauppias G. F. Nummelinin puoti Rauhankatu 14.
„ G. A. Wihlmanin puoti.
Rawintoyhdistyksen myymälä.

Päätoimittaja: F. H. B. Lagus
(Tav. lehden toim. arkipäivinä k:lo 5—7 i. p.)

Tilaus- ja jakamapaikat joen itäpuolella:

Kauppias Th. E. Kilanderin puoti.
„ A. A. Kruusoff'in „
„ V. Lindbergin puoti Itäinenkatu 29.
„ H. A. Lundelinin puoti.
Kauppias F. G. Nummelinin puoti Itäinenkatu 44.
Wärjäri Malinin myymälä.
Kauppias V. Mäkisen puoti.
„ Rosenbergin „
Kauppias M. Silwanderin puoti.
„ K. Stenbergin „
Rouwa F. Strömstenin „
Kauppias G. Wirsénin „
Emil Öhmanin Kirjak. haaraosast.
Waht. Lundström, Itilen kijänkatu

Lakiasiain toimisto Lauri Kivekäs. Helsinki, Länt. Henrikinkatu 12. {Toimisto avoinna k:lo 10—3 a.p. ja 5—6 i.p. Toimittaa lakiasioita maamme kaikissa oikeuksissa

Ilmoituksia.

Ilmoitetaan
että
Herra armossaan on keräkuun 19 p:nä 1892 kuoleman kautta päättänyt Perniön Aljoella kotoperää olewan 89 wuoden, 18 päiwän wanhana
Torpparinlesken
Lowisa Lundströmin
erittäin pitkälliset ja kowat taudin tuskat. Wainajaa murehtien kaipaawat 2 poikaa, 3 tytärtä, 1 weli, lukuisat lastenlapset, muut sukulaiset ja ystäwät.
Rom. 6: 23. **Lapset.**

Rustitilallisen leski
Karolina Paselius
synt. 28 p. syyskuuta 1826, hiljaa kuoli Turussa 1 p:nä heinäkuuta 1892, josta täten sukulaisille ja ystäwille ilmoitetaan.

Asianomaisten luwalla
toimeenpannaan
Pansiossa
Seuranäytelmä
sunnuntaina heinäk. 10 p. k:lo 6 j.pp.,
jolloin näytellään G. von Numersin 3:mi näytöksinen huwinäytelmä **„Kuopion tokana“.**
Pilettien hinnat: numeroidut istumapaikat 1 mk, numeroimattomat 75 p., seisomapaikat 50 p:iä. — Laiwakulku Turun ja Pansion wälillä á 75 p. edestakaisin. — Pilettejä istumapaikoille woidaan saada edeltäpäin lauantaina kello 1—9 Työwäenyhdistyksen huoneustossa.
Toimikunta.
(T. L. 1×21.)

Lääkäri.
Allekirjoittanut piirilääkäri asuu talossa **N:o 10 Eerikinkadun warrella** 2:ssa kerroksessa, sisäänkäynti kadulta (kaupp. Wigeliuksen talo) Wastaanottaa sairaita pyhättöminä päiwinä kello **9—11** e.pp.
Hugo Sirén,
(T.L.6×16.) Eerikinkatu 10.

Huomaa!
Ne arvoisat henkilöt, joiden on minulle suorittaminen vakuutusmaksuja tahi jotka saavat minun luonani ylöskantaa voitto-osuuksia, kääntykööt **heinä- ja elokuun** kuluessa herra **Nestor Aschanin** puoleen joka tavataan **Kansallispankin** konttorissa joka arkipäivä k:lo 10—2 ja 5—6. Turku kesäkuun 30 p:nä 1892.
A. W. Jahnsson.

12,000 mk.
iällisten ja turwattomien naisten eläke- ja apulaitoksen rahastosta lainataan
Fredric Rettigin kautta.

Uudemman muodin mukaisia Miesten Kesä-lakkeja
Suurin walikoima, Huokeimmat hinnat.
Oskar Holmbergin leski.
Linnankatu 18.

Tiistaina t. k. 19 p. kello 3 j.pp. myydään wapaaehtoisella huutokaupalla **Yliraatikaisten maalla** maantien warrella, **Pöytyällä,** sijaitsewat noin 12 syleen pituisen asuinrakennuksen hirret, 30 tont. waiheille planktuja ja lautoja sekä **uudet täydelliset kotimetjerikalut** Tunnetuille ostajille annetaan 3 kuuk. maksuaika.
Juho Sellman, meijeristi.

Kiinteimistöjen ja irtaimiston huutokauppa.

Julkisella vapaaehtoisella huutokaupalla joka **maanantaina nyk. heinäkuun 25 p:nä k:lo 10 e.pp.** pidetään paikalla, myydään kasvavan laihon ja korjatun heinärehun kanssa edesmenneen valtioneuvoksen, täysinpalvelleen professorin Josef Adam Joachim Pippingsköldin Lemun pitäjässä omistama **Järäis niminen yksinäinen vero rustitila** $1^1/_4$ manttaalin suuruudesta sekä sen kanssa yhdysviljelyksessä oleva Pennis $^1/_2$ manttaalin suuruinen augmenttitalo.

Tilojen peltomaasta, joka yhteensä tekee 27 tynnyrinalaa ja pidetään vuoroviljelyksessä, on osa vanhaa peltoa 8-jaossa sekä osa entistä niittymaata 10-jaossa; laidun hyvä ja metsää löytyy tilojen kaikkiin tarpeisin; ainoastaan mitätön osa tiluksista on vuorta ja kelpaamatonta maata Tiloilla, jotka sijaitsevat yleisen maantien varrella, elätetään 24 lypsylehmää, nuortakarjaa, 7 hevosta, 4 härkää, lampaita ja sikoja. Puinen ja hyvin hoidettu asuinrakennus sisältää 5 tuliisijalla varustettua huonetta sekä kyökin. Karjapiha ja muut rakennukset välttävässä kunnossa. Matka Turun kaupunkiin suvella 31 kilomeetriä ja talvella 20 kilom. sekä lähimpään meijeriin 6 kilom.

Samana päivänä k:lo 2 j.pp. myydään mainitun vainajan omistama $^1/_3$ manttaalin suuruinen ***Junnilan*** agumenttitila sanotun pitäjän Seijaisten kylässä. Tilan peltomaa, tekevä 29 tynnyrinalaa, pidetään vuoroviljelyksessä ja 8 jaossa; laidun on välttävä ja metsää löytyy täydellisesti talon tarpeiksi. Tällä tilalla, minkä rakennukset ovat vähemmän laatuiset, elätetään 4 lypsävää lehmää, nuortakarjaa, lampaita ja 2 hevosta.

Vielä sanottuna päivänä k:lo 5 j.pp. myydään alussa nimitetyn vainajan niinikään omistama ***Anttilan*** $^1/_2$ manttaalin suuruinen verotila, Nousiaisten pitäjän Aatoilan kylässä. Tilan peltomaa, joka niinikään käytetään vuoroviljelyksessä, on 40 tynnyrinalan suuruinen ja jaettu 8 jakoon; laidunmaa on keskinkertainen ja ulkometsä hyvä. Tilalla, jonka rakennukset ovat hyvin hoidetut ja navettarakennus ihan uusi, elätetään 6 lypsylehmää, nuorta karjaa ja lampaita sekä 3 hevosta.

Kuolinpesän selvitysmiehet pidättävät itselleen tunnin mietintöajan tehtävistä tarjouksista ja ilmoitetaan halullisten huutajain tiedoksi vielä että kauppahinnasta, jonka suorittamisesta huutajain huutokauppatilaisuudessa tulee jättää kelvollisesti todistettu ja selvitysmiesten hyväksymä takaus, kuukauden kuluessa huutokaupan jälkeen on maksettava vähintään 10 prosenttia, josta summasta, jos niin tarpeelliseksi katsotaan, huutajain ennen tilojen vastaanottoa myös tulee antaa hyväksyttävä vakuus, sekä loppu kauppasummasta ennen täman vuoden loppua Siinä tapauksessa että hyväksyttäviä tarjouksia tehdään, tulee kaikkien yllämainittujen tilojen irtain omaisuus, nimittäin karja ja maanviljelyskalut, joiden joukossa puimakone hevoskierrolla, niitto- ja siemenkylvökone; tuulimylly, sepän työkaluja, malmi- ja rautakaluja, puusatioita, sänky- ja liinavaatteita, lasi- ja porsliini astioita sekä viljaa ja huonekaluja, joiden joukossa muinais aikainen vaatekaappi, edellämainitulla Järäisten rustitilalla tiistaina ja keskiviikkona sanotun heinäkuun 26 ja 27 päivinä myytäväksi, jossa tilaisuudessa karja myydään heinäkuun 26 päivänä k:lo 3 j.pp. sekä kymmenen osaketta Autuisten meijeri-osakeyhtiössä saman kuun 27 p:nä k:lo 12 päivällä. Junnilan ja Anttilan tilojen irtain omaisuus myydään torstaina usein sanotun kuun 28 päivänä k:lo 10 e.pp. viime mainitulla tilalla.

Tunnetuille ja varmoille huutajille myönnetään neljän kuukauden maksuaika irtaimen omaisuuden huutojen suorituksessa. Josta sekä että ostaja ensi tulevan elokuun 1 päivänä saa tilat vastaanottaa, halullisille huutajille täten ilmoitetaan.

Askaisissa heinäkuun 6 päivänä 1892.
J. E. Holmberg.
Toimitusmies.

W. Pettersson.
Suuri varasto kulta-, hopea-, uusi-hopeateoksia ja silmälaseja.

Maatilan huutokauppa.

Tiistaina tämän kuun 26 p. kello 12 päivällä myydään vapaaehtoisella huutokaupalla ***Takku*** niminen $^1/_2$ mantt. suuruinen perintötila **Liedon** pitäjän **Mellilän** kylässä, noin $1^1/_2$ penink. matkalla Turusta. Ruiskylvö 8 tynn. ja 22 tynn. kauraa tänä vuonna y. m. kasveja. Tekomaata löytyy noin 30 kylvötynn. ala. Heinätulo noin 60 parihevosen häkkiä ja **metsä hyvä.** Tila myydään kasvavine laihoineen kokonaisuudessaan eli palstoittain, tahi myöskin ilman viljaa, vastaanotettavaksi joko heti eli marraskuun 1 p:nä. Huutokauppatilaisuudessa, jossa lähemmin ilmoitetaan, on heti maksettava $^1/_8$ osa koko tilan ostohinnasta ja $^1/_5$ osa ostohinnasta, jos tila menee palstoissa, sekä sitä paitsi annettava asianomaisesti vahvistettu takaus kauppaehtojen täyttämisestä. Luotettaviksi tunnetuille ostajille saatetaan kuitenkin tilaisuudessa myöntää ostovalta vähemmälläkin käsirahalla ja vastedes toimitettavia takauksia vastaan Koko tilan hinnasta saapi $^2/_3$ osaa jäädä tilan kiinnitystä vastaan pitemmäksi aikaa seisomaan. Yhden tunnin mietintöaikaa tarjousten hyväksymistä tai hylkäämistä varten.

Turku, heinäkuun 6 p:nä 1892.
Robert Rannikko.

Kiinteimistön huutokauppa.

Perjantaina t. kuun 15 p:nä k:lo 2 j.pp. myydään paikalla pidettävällä huutokaupalla tilallisen Oskar Mäkijaakolan vararikkopesän omistamat nykyjään yhdysviljelyksessä olevat **Mäkijaakolan** ja **Mäkihuhkon** perintötilat kumpikin $^1/_3$ manttaalia, Auvaisten kylässä Pöytyän pitäjää, joko yhdessä tahi kumpikin erikseen. Tilat, molemmat hyvinraketut, sijaitsevat 3 kilometriä Auran asemalta lähellä Turku—Tampereen tietä ja 2 kilometriä lähimmästä meijeristä. Tiloilla, joiden metsä hyvin riittää omiksi tarpeiksi ja myös myytäväksikin, on nykyänsä kylvössä 24 tnr. ruista, 65 tnr. kauroja ja heinää samassa suhteessa, jota paitsi 24 tnr. alaa on kesantona. Torpparit ja alustalaiset tekevät taloon 312 mies-, 40 naisja 20 juhtatyöpäivää vuodessa. Jos tarjous hyväksytään, jota varten pidätetään tunti miettimis-aikaa on ostajan heti maksaminen 1,000 markkaa kauppasummasta ja 3 kuukauden kuluessa 3,000 mk., jota vastoin ostaja sia jälellä olevasta maksusta sopia vararikkopesän velkojain kanssa, jotka ovat paikalla ostotarjousta hyväksymässä, mutta pätevät takuut pitää ostajalla olemaan. Lähempiä tietoja saadaan allekirjoittaneilta pesän hoitajilta ja jollei tiloja saada myydyksi kokonaisuudessaan myydään samana päivänä vähemmissä osissa niiden heinät, joidenka maksun suorittamiseen saadaan aikaa elokuun 1 päivään.

Pöytyällä heinäkuun 1 p:nä 1892.
G. A. Demander. J. Lundgren.
(Å.U.3×74.)

Uuden Kuvalehden tilauksia

vastaan otetaan Auran kirjapainossa. Hinta vuosikerralta 3 m.

Norjalaisia sillejä 20 mk. tynnyriltä korkeimpiin hint.
„ „ 25 p. kilolta korkeimpiin hintoihin,
Hywiä ruissauhoja,
Parasta puolalaista hamppua halwalla,
„ karkeata Wälimeren suolaa halwalla
F. E. Willgrenillä.
Eerikinkatu N:o 19.

Maatilan myynti.

Julkisella vapaaehtoisella huutokaupalla, joka toimitetaan paikalla keskiviikkona 27 p:nä heinäkuuta tänä vuonna k:lo 11 e.pp., myydään minun Yläneen pitäjässä, Maskun kihlakuntaa, Turun ja Porin läänin, sijaitseva maatilani, **Yläneen kartano,** mihin kuuluu **Kartanon** 1 manttaalin suuruinen rälssiseteri, rajapiiri-tilat **Kurala** $^1/_4$ mantt., **Lieto** $^1/_4$ m., **Mykkälä** $^1/_4$ m., **Mättäs** $^1/_4$ m., **Nokkola** $^3/_4$ m., **Savo** $^1/_4$ m., sekä **Ali-Lennon** $^1/_4$ manttaalin suuruinen rälssitalo.

Vuonna 1888 toimitetun isonjaon mukaan kuuluu maatilaan 9,486,82 tynnyrinalaa maata, josta 822,17 tynnyr.alaa peltoa, 1,301,96 tynn alaa niittyä, sekä 7,362,69 tynn alaa metsämaata (inkluusi impedimenttejä); metsä on metsähoidon mukaisesti jaettuna, 40 torpparia suorittavat vuosittain, paitsi viljaveroina 22 $^1/_2$ tynnyriä, 6,310 päivätyötä ja 72 kaupunginmatkaa. Yleiset ja kunnalliset verot nousevat noin 625 markkaan vuodessa

Pääkartano sijaitsee 71 kilometrin päässä Turun kaupungista sekä noin 45 kilometrin päässä, **Loimijoen, Kyrön** ja **Auran** rautatieasemalta.

Tilat myydään joko kaikki yhdessä tahi 2—4 eri ryhmässä. Valtioagronoomin tutkima, viljeltävä 500 tynnyrin laajuinen suo kuuluu yhteen tiloista.

Kauppaehdot ilmoitetaan tarkemmin huutokauppatilaisuudessa; huutokauppatarjousten tutkimiselle pidätetään $1^1/_2$ tunnin aika Jos tarjous hyväksytään, myydään heti sen jälkeen irtainta omaisuutta **hevosia, lehmiä, nuoria nautoja** ja **muuta karjaa, maanviljelyskaluja, meijeritarpeita** y. m.

Tarkempia tietoja antaa pyydettäessä kirjallisesti tai suullisesti allekirjoittanut, jonka osoite on: **Aura & Yläneen kartano.** Yläneellä kesäkuussa 1892.

R. Jägerhorn,
Varatuomari.
(N. Pr. 3×60.)

Kaupunkitaloja Turussa ja Maatiloja

Turun ympäristöllä ja läheisyydessä myytäwänä allekirjoittaneen kautta.
Robert Rannikko.
Turku, Puistokatu 13 A.

Wetous- ja walituskirjoja

y. m. **lakiasiallisia kirjoituksia** walmistaa sekä **asioita** Turussa toimittaa
Robert Rannikko.

Raittiushotelli „SAIMA“ Eerikinkatu N:o 17

tarjoo joka päivä hyviä päivällisiä á 1 mk. 25 p., aamiaisia ja illallisia à 75 p., annoksia á 75 p., kahvi-, teetä, suklaata, simaa, limonaatia y. m. virvoitusjuomia; myöskin saadaan päivällisiä kuukausittain 30 markasta, aamiaisia ja illallisia 15 markasta.

HUOM! Huoneita matkustawaisille sekä talli hevosille.

Kunnioituksella **K. M. Silvander.**

Suurin warasto Niittokoneita,

niinkuin **Buckeyn** suorastaan **Amerikasta** tuotettuja sekä Suomessa walmistettuja **Buckeyn, Palmcrantz'in,** samoin

Hewosharawia,

alkuperäisiä **Amerikalaisia** sekä Suomalaisia **Tiikeri**-hewosharawia löytyy warastossa halwimpiin hintoihin.

Tilauksia wastaanottaa kiitollisuudella
Victor Forselius,
Eerikinkatu 11,
Turussa.

Höyrylaiwaliike,

jota wälittäwät **höyrylaiwa-osakeyhtiö Turun** ensi luokan matkustaja- ja lastihöyrylaiwat **Finland** ja **Åbo.**

	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syyst.
Tukholmaan:				
Höyryl. **Finland,** kapt G. M. Fogelholm, keskiwiikkona k:lo 6,45 j.pp.		6 20	3 17 31	14 28
Höyryl. **Åbo,** kapt. Victor Norring, poiketen Maarianhaminaan, keskiwiikkona k:lo 6,45 j.pp.		13 27	10 24	7 21
Hankoniemeen, Helsinkiin ja Pietariin:				
Höyryl. **Finland,** kapt. G. M. Fogelholm, poiketen Wiipuriin, tiistaina k:lo 7,45 j.pp.		12 26	9 23	6 20
Höyryl. **Åbo,** kapt. V. Norring, tiistaina k:lo 7,45 j.pp.		5 19	2 16 30	13 27

Ottaen mukaansa matkustajia ja lastia. Lähemmin ilmoittawat
Starck & Bähr.

Suuri Heinähuutokauppa.

Julkisella wapaaehtoisella huutokaupalla myydään heinäkuun 11 ja 12 päiwänä nyt kaswawaa kylwösekä niitty-heinää Yläneellä, Tourulan kartanossa sekä saman kuun 13 päiwänä kirkonkylän Tuomolassa Huutokauppa kunakin päiwänä aljetaan kello 10 e.pp. Luotettawiksi tunnetuille huutajille myönnetään maksu-aikaa ensi lokakuun 3:nteen päiwään.

Yläne & Tourula 27 päiwänä kesäk. 1892.
Oskar Hannus.

Julkisella wapaaehtoisella huutokaupalla myydään eniimmän tarjoowalle yhdysviljelyksessä olewat Mäkitalo $^1/_6$ manttaalia Kouolan ja Rantawarpu $^1/_3$ manttaalia Kanteenmaan kylässä Punkalaitumen pitäjää tämän heinäkuun 29 päiwänä kello 11 e.pp Taloissa on yhteensä 45 hehtaaria wiljeltäwää peltoa ja luonnon niitystä kootaan wuosittain 3,825 uutta leiwiskää heiniä. Metsää, ollen lähellä, riittää talon tarpeeksi jopa myydäkin, samoin on paljo hywää tekomaata sekä rakennukset hywät. Muona- ja muut ehdot ilmoitetaan huutokauppatilaisuudessa.

Punkalaitumella, heinäkuun 1 p. 1892
Heikki Mäkitalo,
J. Lehtiön k:tta.

Talo myytäwänä.

Ala-Kalewan Tupimäki niminen $^3/_8$ osaa manttaalin werotalo, Paimion pitäjässä, myydään wastaan tettawaksi marraskuun 1 päiwänä. Talon peltoon ylwetään wuosittain 1 hehtol. nisuja, 13 hehtol. rukiita, 2 hehtol. ohria, 35 hehtol. kauroja y. m. suwi laihoa Maat ovat likellä ja hywin sopiwat wuoroviljelyksen, niistä saadaan keskimäärin 80 parihewosen kuormaa heiniä Metsää riittää yli talon tarpeen. Talossa elätetään 3 ja 4 hewosta, 8 ja 10 lehmää paitsi nuorta karjaa lampaita ja sikoja. Kaikki rakennukset ovat hywän puoliset. Kauppaa saadaan tehdä omistajan kanssa paikalla.

Paimio, kesäkuun 28 p:nä 1892.
Johan Lehtinen.

Julkisella wapaaehtoisella huutokaupalla myydään eniimmän tarjoowalle noin 25 tynnyrinalaa eli $12^1/_2$ hehtaaria hywää kylwöheinää lohottain tai sarottain Punkalaitumella, Mäenpään kylän takana olewalla Heinälän tilalla, tämän heinäkuun 15 päiwänä, joka on perjantai, kello 10 alkain e.pp. ilmoittain että huudot ovat samassa tilaisuudessa heti maksettawat; muut ehdot silloin lähemmin mainitaan.

Punkalaitumella, heinäkuun 1 p:nä 1892.
K. M. Leander,
nahkuri.

Lautoja ja Listoja

alennettuihin hintoihin
Vomanin höyrylläkäywässä puusepäntehtaassa.
(T. L. 2×15.

Huvimatkalle Saloon

lähtee
höyryl. KUUSISTO
sunnuntaina t. k. 10 p:nä k:lo 7 aamulla. Hinta: I:nen paikka 3 mk., II:nen paikka 2 mk. Lippuja on myytävänä herra Nordbergin kaupassa Linnankatu 6.

Huomaa.! Halpa ja hauska huvimatka, T. T. Y:n soitto- ja laulukunta mukana.

Maarianhaminaan ja Tukholmaan

lähtee
Höyrylaiva
Ebba Munck,
kapteeni G. Tengström,
joka tiistai k:lo 7 j.pp., ottaen mukanaan matkustajia ja lastia. Lähemmin ilmoittavat
Starck & Bähr.

Höyrypursi OIHONNA

lähtee vastaiseksi joka sunnuntai Pukkilasta Naantaliin k:lo $^1/_2$8 e.pp., Naantalista Turkuun k:lo $^1/_2$9 e.pp., takaisin Naantaliin ja Pukkilaan k:lo $^1/_2$6 j.pp. poiketen wälillä oleville laitureille.

Lähemmin ilmoittavat
Starck ja Bähr.

Heinä- ja elokuulla

lähtee
Höyryp. KUUSISTO,
kapt. A. Abrahamsson,
kunakin *maanantaina k:lo 2 j.pp. Turusta Kivimaalle* (satunnaisesti Lypyrttiin)
Kunakin *tiistaina k:lo 6 e.pp. Kivimaalta Turkuun.*
Kunakin *keskiwiikkona* ja *perjantaina k:lo 1 j.pp. Turusta Uuteenkaupunkiin.*
Kunakin *tuorstaina k:lo* $^1/_2$7 *e.pp.* ja *lauwantaina k:lo 7 e.pp Uudestakaupungista Turkuun.*
HUOM.! Kukin matka *Naantalin* ja *Kivimaan* kautta.

Höyryp KIVIMAA,

kapteeni K. G. Holmberg,
kunakin *maanantaina, keskiwiikkona* ja *perjantaina k:lo 7 e.pp. Uudestakaupungista Turkuun.*
Kunakin *tiistaina, tuorstaina* ja *lauwantaina k:lo 12 p:llä Turusta Uuteenkaupunkiin.*
HUOM.! Kunakin *keskiwiikkona* ja *tuorstaisin* poiketaan Sattensalmeen, Ruotsalaisiin, Pakinaisiin, Velkuaan, Kahiluotoon, Salmniittuun, Helsinkiin ja Lokalaan, muina päivinä Ruokoraumalle, Merimaskuun, Lemunsaareen, Palvaan, Hakkenpäähän, Kahiluotoon, Vehakseen ja Helsinkiin.

Kunakin arkipäivänä k:lo 6 j.pp. lähtee jompikumpi pursista *Turusta Paddaisiin* sekä *k:lo 6 e.pp. Paddaisista Turkuun.*

Lähemmin ilmoittavat laivojen päällikköt sekä kauppias Atte Franck Naantalissa, kapteeni I. R. Isaksson Uudessakaupungissa ja tohtori A. W. Jahnsson Turussa.

Huwimatkalle Helsinkiin

lähtee nopeakulkuinen höyrylaiwa „Södern“ lauwantaina heinäkuun 16 p:nä k:lo 9 j.pp., takaisin Helsingistä sunnuntaina k:lo 9 j.pp. Hinta menoja tulomatkalta: hytti- ja salonkipaikka á 10 mk., takakannella á 6 mk., etukansi á 5 mk. Pilettejä myydään hra Alosen jalkinekaupassa, Eerikinkatu 17, Pajaari 7, sekä G. F. Nummelinin myymälässä, Itäinen pitkätatu 44. Matkalle lähdetään, jos riittäwä määrä pilettejä saadaan myydyksi t. k. 10 päiwäksi.

Welansuoritus herra Swen Orädd'ille.

I.

Herra Swen Orädd kirjoitteli kuukauden päiwät takaperin wastineita niihin kirjoituksiin, joissa Aura näytti hänen olewan wääräsjä mietteissään ruotsalaisuuden asemasta Länsi-Suomessa. Hän on jäänyt koko kuukauden kiltisti ääneti waatimatta sen pikaisempaa wastausta. Tämä hänen maltillisuutensa olkoon hänelle ansioksi luettu. Johan hänelle selitimmekin, että kiistaa tästä kysymyksestä tahdoimme wälttää laulujuhlan aikana. Koska siis hra Swen Orädd on näin kauwan jättänyt welaksi wastineen, on hän sen nyt saapa.

Åbo Tidningin 149:nnessä numerossa (kesäk. 3 p.) hän pilkaten sanoo Auran, wastatessaan hänen kirjoituksiinsa, tahtoneen samalla moittia häntä riidanhalusta ennen sowinnollista laulujuhlaa ja Auran itsensä esiytyneen riitakirjoituksien julkaisijana. Tässä kohden täytyy meidän jo heti alussa taas asettua hra Swen Oräddia wastaan. Riidanhalusta Aura ei ryhtynyt sille tuntemattoman herran rauhaa häiritsemään, waan sen tähden, että herra S. O. itse oli siihen antanut syytä. Niin suuri taito näkyy hänellä olewan lyhyesti lausua kiukkuisia wääristelewiä syytöksiä, että niitä ei yhtä lyhyesti todista wääriksi — siinä syy että hän sai pitkät kirjoitukset wastineeksi. Hywin luultawa on, että hra S. O. olisi suonut Auran jättäneen wastaamatta tykkänään, että hän olisi saanut jäädä yksin woiton wirttä weisaamaan ja ehkä mieleessään ilkkumaan; mutta asia, jota Aura puolustaa, nimittäin suomalaisuuden puolustus Länsi-Suomessa, on niin kallis, ettei sillä hinnalla woi jättää tuota herraa rauhaan, waikka hänen rauhaansa muutoin emme ole tahtoneet häiritä.

Herra S. O. paheksuu kowin sitä, ettemme hywäksy sitä kantaa mille ruotsia puhuwa y:häisempi sääty Länsi-Suomessa on asettunut kansaa kohtaan. Kun hän tahtoo wättää walheeksi ja wäärin esitetyksi sekä tähän kohtaan sopimattomiksi niitä todistuksia, joita olen hänen mietittäwäksensä tuonut wertailemalla entisiä aikoja Ruotsissa ja nykyisiä Suomessa, niin pyydän häntä luomaan silmäyksensä nykyajan oloihin omassa maassa ja nykyoloihin toisen suomensukuisen kansan, Wiron kansan oloihin.

Sekä Suomen että Wiron kansa on alkuaan ollut wapaa, itsenäinen, omalla jo hywälle alulle päässeellä siwistyskannallaan, waikka historialliset muistomerkit owat joutuneet hukkaan sekä Kuusiston linnan että Turun kaupungin monissa tulipaloissa. Kumminkin tiedetään, että kumpikin kansa, Suomen ja Wiron on urhokkaasti taistellen sortunut wäkewämmän woiman alle. Kummankin kansalaisuus on siitä saanut paljon kärsiä. Waikka jokainen suomalainen, joka on lukenut oman maansa historiaa, kiitollisena Jumalan johdatusta kohtaan tunnustaa ne hywät puolet, mitkä kansamme sai Ruotsin yhteydestä nauttia, nimittäin kristinopin walon, eurooppalaisen siwistyksen ja hywän yhteiskuntajärjestyksen, niin on meidän kuitenkin muistaminen, että Ruotsin kansa tämän tilan sai suomalaisille ei minäkään armolahjana waan oikeuden ja kohtuuden tunnosta. Mutta kansamme kielellinen itsenäisyys oli masennettu, sitä ei woi kieltää. Ja kansan wahingoksi kaswoi herrasluokka eri kieliseksi kuin kansa on. Sama seikka on myöskin Wirossa. Kalparitarit sen maan walloittiwat ja menettelewät julmasti. Maata wiljelewältä kansalta ryöstettiin sen kiinteä omaisuus, pellot, niityt, metsät. Saksaa puhuwa ylpeä tyranni laski wirolaiset kaikki orjuuteen. Hirmuisissa werisaunoissa tukahutettiin kansan kaikki ponnistukset päästä kiusaajistaan wapaaksi. Wielä tämän wuosisadan keskiwaiheilla oli Wiron kansa orjuudessa. Sen pojat olivat herrassäätyisten saksalaisten piiskoille alttiina, sen tyttäret samalla lailla myydyt kuin elukat markkinoilla; heidän kunniansa tallattiin joka päiwä. Saksalainen Itämeren maakuntain parooni oli yhtä hirmuinen tyranni alustalaisiansa kohtaan kuin koskaan mikään werenjuoja ennen maailmassa. Päästyänsä maan omistajaksi on hän pysytellen kaiken aikaa wieraana kansaa kohtaan sekä kieleltään että mieleltään turmellut itsensä moraalisesti. Ei skandinaawilainen alkuperäkään ole Wiron paroonia estänyt pahenemasta. Muistettakoon esim. miten höyrylaiwa Expreß joku wuosi sitte tarttuessaan matalikolle Wiron puolella joutui noitten Stackelbergien ja Baggehuswudien kynsiin ja miten heidän käytöksensä hywin paljon muistutti oikeita ehta wiikingien (= meriroswojen) käytöstä. Tuollaiseksi oppii waan tyranni, joka waan on kaiken ikänsä tottunut muiden etuja wäkiwallalla polkemaan ja sortamaan sekä joka hetki eroittamaan itsensä pois kansasta, jonka keskuudessa hän asun. Ei ole ihmettelemistäkään, että sellainen sortaja kaatuu wiimein kuin juureton puu koska sen juuret eiwät ulotu kansaan, siitä ottamaan itseensä uutta elonwoimaa, yhteisessä rakkaudessa, työssä ja harrastuksessa yhteisen kotoseudun henkiseksi walistukseksi. Saksalainen kartanon omistaja ei kohtele wirolaista wertaisenansa kansalaisena, waan pikemmin kuin koiraa tai työjuhtaa, josta hän kokee hyötyä niin paljon kuin suinkin. Sen wuoksi Wiron kansa myöskin on ainakin wiimeisiin wuosikymmeniin asti sydämmensä pohjasta katkerimmalla wihalla ajatellut sortajiansa. Wäkiwaltaan ja wäärynteen perustuwa mahti ei kauan tuota siunausta waan wetää lopulla ainakin kiroukseen sen kansanluokan yli, joka mahtiusa on perustanut niin huonolle pohjalle. Saksalais-paroonit Itämeren maakunnissa owat saaneet kokea kowaa heitä mahtawammalta woimalta, wenäläisiltä. Toinen heidän laitoksensa toisensa jälkeen muutetaan, eikä heillä edes ole moraalista kannatusta kansalta, jonka siwistystarpeet he owat mahtinsa aikoina laiminlyöneet ja jonka rakkautta he eiwät ole koskaan kokeneetkaan etsiä. Ei ole yhtään kumma, että heidän wihamiehensä owat käyttäneet heitä wastaan ilkeydessään kelwottomia aseita ja että sellaiset aseet owat heitä suuresti wahingoittaneet. Herra Swen Orädd warmaankin muistaa lukeneensa Nya Pressenissä joku pari wuotta sitte laajan referaatin eräästä kirjasesta, jonka muuan Dalton niminen protestanttinen pappi oli kirjoittanut muutamia hyökkäyksiä wastaan kun Itämeren maakuntien ylimyksiä heidän saksalaisuutensa ja protestanttisen uskontonsa johdosta oli syytetty maansa ja hallitsijansa pettäjiksi y. m. y. m. Ankara syytös tosiaan; mutta olipa hra Dalton kuinka taitawa luterilaisen uskonnon puolustaja hywänsä, siitä ei hän pääse eroon, että wenäläiseltä taholta moititaan saksalaisuutta ja katsellaan sitä karsain silmin aiwan kuin saksalaiset olisiwat liitossa ulkomaalaisten kanssa, ja että tuollaiset parasiitit, kansan työstä ja waiwasta eläjät saawat kärsiä kymmenkertaisesti esiisiensäkin syntien edestä. Kaikista niistä wastoinkäymisistään joita heillä on ollut wastustellessaan wenäläistä elementtiä on saksalaisten ylimysten syyttäminen etupäässä omaa käytöstään wirolaista kansaa kohtaan, sillä kun wirolaiset huokailewat saksalaisen sorron alla, on sitä suurempi ja pätewämpi tekosyy annettu niille, jotka tahtowat tulla sowinnon säätäjiksi ja wenäläistyttää molemmat, sekä Wiron kansan että saksalaiset herrat.

Waikka olot Suomessa eiwät ole päässeet muodostumaan Suomessa alhaisemmalle kansalle yhtä kamaliksi kuin Itämeren maakunnissa, niin on mahtawalla suuria kartanoita omistawalla luokalla Suomessa ollut kyllä halua ajaa asiat samalle kannalle waikkei se hanke ole onnistunut. Historiallisiin todistuskappaleihin perustuwa kertomus „Wälskäärin kertomukset" kyllä antaa kuwauksen siitä millä tawalla mahtawa herrasluokka etupäässä juuri Länsi-Suomessa on koettanut laskea alustalaisensa ikeen alle. Ja kysyttäköön waan kansaa, etupäässä lampuoteja ja torppareita meidän aikanamme, tuntewatko he asemansa onnelliseksi, wai onko heillä perusteellisia walituksia suurempia tilusten omistajia wastaan, niin warmaan saadaan kuulla hywin paljon walituksia eikä asian tila suinkaan ole niin kehuttawa kuin kentiesi herrasluokka itse ne tahtoisi kuwata.

Kun herrasluokka anastaa kunnissa kaiken wallan, tunkien ruotsinkielen kunnalliskokouksien pöytäkirjoihinkin, waikka waan muutamat harwat kunnan jäsenet nimittäin nuo herrat itse, sitä kieltä ymmärtäwät, niin tämäkin osoittaa herrassäätyisen luokan mielialaa suomalaista työkansaa kohtaan. Ei ole pitkä aika kulunut siitä kun piiska heilui monen herraskartanon isännän kädessä alustalaisiansa wastaan. Sen wielä wanhemmat ihmiset muistawat warsin hywin, esimerkiksi miten Jokioisten kartanon alueella päiwätyön tekijöitä piiskalla kuritettiin. Herra Swen Orädd woi saada, jos hän niin haluaa, tietää henkilöiden nimiäkin, jotka sen owat walmiit hänelle todistamaan, koska he sen itse owat nähneet. Alkoon siis hra S. O. wättäkö, että herrasluokka ylimalkaan olisi Länsi-Suomessa käyttäytynyt alustalaisiaan kohtaan mallikelpoisesti, rakkaudella ja huolellisesti walwoen heidän henkistä edistystään ja siwistystään. Jumalan kiitos, on tosiu poikeustapauksiakin tästä tilasta ja sitte kun kansamme papiston nutteran työn kautta siwistyneenä on pääsyt waltiopäiwillä waikuttamaan lainsäädäntöön maassamme, on tuollainen isäntäwallan wäärinkäytös saatu hillityksi. Myöskin on warsin hywin tunnettu asia, että ruotsiikiihkoiset suurten kartanoiden omistajat owat olleet sitkeimmät suomalaisten koulujen wastustajat kun on ollut kysymys sellaisten perustaminen waltion waroilla. Ei luulisi hra Swen Oräddin rohkenewan wättää näitä yleisesti tunnettuja asioita perättömiksi.

Tammisaaren maanwiljelyskokous ja näyttely.

Koska meidän ei onnistunut saada omaa kirjeenwaihtajaa tähän näyttelyyn, niin lainaamme U. S:sta sitä koskewan referaatin.

Uudenmaan ja Hämeen läänin maanwiljelysseuran Tammisaaressa toimeenpanema maanwiljelyskokous ja näyttely alkoi kesäk. 30 p:nä ja kesti sitä kaksi päiwää. Ilma, joka pitkällisten sateiden perästä jo muutamia päiwiä oli ollut kaunis ja aurinkoinen, näytti ensi kokouspäiwän aamuna wähän uhkaawalta, kun taiwas oli harmailla sadepilwillä peittynyt eikä aurinkoa näkynyt. Mutta sadepilwet häwisiwät kuitenkin maata kastelematta päiwemmällä ja aurinko alkoi jälleen paistaa. Kaunista ilmaa kestikin sitte koko näyttelyajan. Tawaraa kokoukseen oli sangen paljon tuotu ja wäkeäkin oli runsaanpuoleisesti saapunut. Suomea puhuwaa kansaa oli kuitenkin warsin wähän tullut kokoukseen.

Näyttely oli järjestetty mallikoulun rakennukseen ja kartanolle sekä sen lähellä olewalle aukealle paikalle, jossa wuotuisia eläinmarkkinoita pidetään. Tälle wiimemainitulle paikalle olivat eläimet sijoitetut.

Hewosia warten oli rakennettu 46 piltuuta, joista kuitenkin muutamat olivat tyhjiä. Nähtiinpä siinä monta uljasta ja siroa oritta ja tammaa, ja että niissä myöskin oli eloisuutta ja wilkkautta, se huomattiin, kun hewosia ensi kokouspäiwänä iltapuolella erityisessä sitä warten tehdyssä piirinmuotoisessa aitauksessa tanssitettiin. Hewosnäyttelyä pitiwät asiantuntijat hywin onnistuneena.

Lehmiä, hiehoja ja sonneja oli yhteensä 118 numeroa. Ne olivat sitä warten tehtyihin lautasuojiin sijoitetut. Oliwathan muokin warsin komeita elukoita. Puhtaasti suomalainen rotu oli kuitenkin sangen harwalukuisesti edustettu. Erityistä huomiota puoleensa weti hra Böningin Kärrbystä erittäin iso, juhdaksi harjoitettu musta sonni, ja kun tämä wastamainitun hewostanssin perästä kärryjen eteen waljastettuna ja wanhanpuoleinen ukko kärryissä juhlallisesti astui aitauksen sisälle ja tyynesti juosta hölkkäili pari kertaa piirin ympäri, herätti se katsojissa suurta hauskuutta. Raawaskarjanäyttelyäkin pidettiin hywin onnistuneena.

Lampaita ja sikoja oli ainoastaan aniharwoja näytteille tuotu.

Siipikarjaa oli näytteille pantu koko joukko komeita, erirotuisia kukkoja ja kanoja sekä muutamia sorsia ja kalkkunia.

Jos sitten siirrymme mallikoulun kartanolle, huomaamme siellä ensiksikin käynnissä olewan meijerin, jonka Karl Jakobsen & Kumpp., Helsingistä, on sinne toimittanut. Toisella puolen kartanoa on joukko saman toiminimen näytteille panemia kaikenlaisia maanwiljelys y. m. koneita ja kaluja. Kartanolla weti wielä huomiota puoleensa Spenertin, Helsingistä, komeat ajo- ja hewoskalut. Nähtiinpä siinä muutamien n. s. Derbykärryjen eteen waljastettu pienemmän luonnollisen hewosen kokonen ja hywin luonnollisen näköinen harmaja puuhewonen täyssissä tamineissa. Täällä oli wielä maanwiljelyksen alalle kuuluwia koneita ja kaluja, joita olivat näytteille panneet Adolf Pettersson Helsingistä, Fiskarin osakeyhtiö, E. Hisinger Fagerwikistä, J. Biström Siuntiosta, Söderkullan maanwiljelyskoulu, M. v. Essen, G. Borgström Östersundomista ja W. Wessberg Erstan kartanosta. Suomen turwepehku-osakeyhtiön, Riihimäellä, turwepehkua ja turwemultaa oli myöskin täällä näytteillä.

Mallikoulun rakennuksessa oli pääasiallisesti kaikenlaisia kotiteollisuuden tuotteita. Niinpä eräässä huoneessa oli Hämeenlinnan käsityökoulun käynnissä olewat kangastuolit. Sukkelasti liikkui sukkula nuoren kutojan käsissä. Seinillä ja pöydillä oli kaikenlaisia komeita kankaita ja kudoksia somasti asetettuina. Eräässä toisessa huoneessa oli niinikään kahdet käynnissä olewat kangastuolit ja kaikenlaisia kankaita, jotka Porwoon kutomakoulu oli siune asettanut. Wiereisessä huoneessa oli kaikenlaisia puutöitä. Siinä weti huomiota puoleensa erittäin somilla puuhunleikkauksilla kaunistettu kaappi, jonka ynnä useiden muiden erittäin sirojen kalujen tekijä oli C. Michaelis Fiskarista. Muuten nähtiin siinä sangen runsas kokoelma Tammisaaren ja Fiskarin poikakansakoulujen oppilasten somia teoksia, muutamia paria ämeroja, reki y. m. Kolmessa huoneessa oli kaikenlaista kotiteollisuutta, pääasiallisesti naisten töitä. Niitä olivat näytteille panneet Porwoon käsityökoulu, Tammisaaren mallikoulu, Suomen käsityön ystäwät, Fiskarin ja Skäldön tyttökansakoulut, Lowiisan ja Gerknesin kutomakoulut sekä koko joukko yksityisiä henkilöitä. Naisten käsityöt ylimalkaan ansaitsewat kiitosta ja erittäinkin Suomen käsityön ystäwän näyttely weti huomiota puoleensa. Wielä oli yhdessä huoneessa näyttelyesineitä, joita ansaitsee mainita. Siinä oli Pinjäisten tehtaan kannis kokoelma kaikenlaisia malliksi kelpaawia käsikaluja, niinkuin kirweitä, lapionteriä, wataroita, hankoja y. m., Onni Lindebäckin sporttikalut, Tammisaaren teknilliskemiallisen tehtaan woin- ja juustonwärejä sekä juustonjuoksutin-mehua, kalastuskojeita, suolatua ja maustettua kalaa, kala-astioita, F. W. Lönnbeckin, Tammisaaresta, wirwoitusjuomia, hra L. Fabritiuksen, Turusta, näytteille panemia Sidenin wetowipuja y. m.

Karjantuotteita ei ensinkään ollut näytteillä.

Wiljaa olivat näytteille tuoneet ainoastaan Söderkullan maanwiljelyskoulu ruista, ohraa, kauraa ja nurmiapilaansiemeniä sekä F. Linder, Mustiasta, ruista.

Pari wenhettä oli myöskin saaristosta tuotu näytteille.

Näytteille tuotuja esineitä pidettiin ylimalkaan laatunsa puolesta hywinä.

Keskustelut alkoiwat ensi kokouspäiwänä kello 12 päiwällä ja käwiwät ruotsinkielellä. Kielenkääntäjä oli kyllä toimitettu, mutta kun sekä ruotsin että suomenkielellä tehtyyn kysymykseen, haluttaisiinko lausuntoja toiselle kotimaiselle kielelle käännettäwiksi, ei kukaan ilmoittanut sitä haluawansa, ei tällä ollut mitään tehtäwää.

Ensimmäisen kysymyksen:

„Millä keinoin woitaisiin lypsykarjan siitosta, erittäin läntisellä Uudella maalla parantaa ja saada eläimenkaswattajalle edullisesti?"

alusti hra E. Andersin, joka loi silmäyksen siihen, mitä wiime wuosikymmenien kuluessa lypsykarjan parantamiseksi oli tehty, ja huomautti miten ylimalkaan suomalaisen karjanrodun sekottaminen ulkomaan rotujen konssa ei ollut tuottanut niin hywiä tuloksia kuin oli toiwottu. Hänen mielestään siis puhtaasti suomalaista rotua olisi paremmalla hoidolla parannettawa. Maamme lypsykarjan, sekä ulkomaisen että puhtaasti suomalaisen rodun, parantamiseksi esittelijä ehdotti kahsi keinoa, nimittäin eläinten palkitsemista n. s. Skaraborgin järjestelmän mukaan, eli siten että erityisissä eläinnäyttelyissä parhaat elukat palkittaisiin, ja sonniyhdistysten toimeenpanemista. Hän ehdotti tätä warten erityisten sonniasemien perustamista, joihin näyttelyissä parhaat sonnit walittaisiin ja nämä palkittaisiin niin pian kuin sonniaseman johtajan antamalla todistuksella näytettäisiin, että niiden siittäminä määrätty luku wasikoita oli syntynyt. Kokous hywäksyi hra Andersinin mielipiteet päätöksenään.

Toisen kysymyksen:

„Eikö maanmiesseuran tahi paikallisen ammattiyhdistyksen perustaminen olisi lounaisen Uudenmaan maanwiljelyksen edistymiselle eduksi, ja miten on tämä toimeensaatawa?"

esitti hra J. Jernström, joka siihen hyötyyn nähden, mikä maamiesyhdistyksistä ylimalkaan oli huomattu olewan, katsoi tällaisen yhdistyksen perustamisen suotawaksi.

Kokous omisti päätöksekseen esittelijän mielipiteen.

Sitten esiintyi lääninelläinlääkäri Fabritius ja esitti miten suuri helpotus ja hyöty Sidénin wetowipujen käyttämisestä ylimalkaan on, kun ne eiwät ainoastaan suojaa hewosten olkapäitä kolhauksilta, waan myöskin kewentäwät kuormaa ja tekewät ajopeleissä olon mukawammaksi. Hän ehdotti siis, että näitä yleisesti ruwettaisiin käyttämään ei ainoastaan kuormia wedettäessä waan myöskin muissa ajoissa.

Näyttelyssä jaettiin seuraawat palkinnot:

Osasto I. (Rautakarjaa.)

Luokka I ja II. (Kartanoista, joissa on wähintään 20 lehmää.) 1:nen palk. W. Sandellin kuolinpesä, Westanqwarn 150 mk.; G. Böning, Kärrby 100 mk.; v. Troil, Elimo 75 mk. 2:nen palk. Fiskarsin osakeyhtiö, 100 mk.; W. Sandell, Westanqwarn, 75 mk.; Le Bell, Myrans 50 mk.

Luokka V. (Lehmiä parittain.) 1:nen palk. Borenius, T:saari, 70 mk.; 2:nen palk. Wikström, Karja, 50 mk.; 3:mas Björklund, Karja, kirja.

Luokka IX. (Lehmiä parittain). 2 palk. Björklund, Karja, 50 mk.; 3 palk. Bergström, Pohja, kirja.

Luokka XI. (Wetojuhdiksi harjotettuja sonneja.) Böning, Kärrby, 20 mk.

Osasto II. (Hewosia.)

Luokka 13. (Oriita ja tammoja, 3--5 w.) 1:nen palk. Wahren, Matku, suuren hopeamitalin ja 80 mk., B. Sundell, Siuntio 65 mk. ja kirjan. — 2:nen palk. W. Wessberg, Ersta, pienen hopeamitalin ja 15 mk., A. Wahren Matku, 45 mk. ja kirjan. — 3:mas palk. W. v. Bonsdorff, T:saari, prons-mitali ja hoitajalle 10 mk., K. E. Damén, 25 mk. ja kirjan.

Luokka 14. (Oriita ja tammoja. 1—2 w) 1:nen palk. E. Hisinger, Fagerwik, pieni hopeamit. ja hoitajalle 10 mk., Th. Mansner, Sauwola, 50. — 2:nen palk. A. Le Bell, Siuntio, prons-mimit ja hoit. 8 mk., E. Hisinger, Fagerwik, 30 mk. — 3:mas palk. F. Hisinger, kirj. tunn. ja hoit. 5 mk.; F. Kollin, Dragswik, 20 mk.; P. Aschan, Gullö; W. Weisberg, Ersta; F. Sahlberg, Baggby, F. E. Meller, Siuntio; E. Hisinger, Fagerwik, kukin kirjallisen tunnustuksen.

Osasto III. (Lampaita.)

1:nen palk. J. Mäkinen, Lopelta, 20 markkaa.

Osasto IV. (Sikoja.)

2:nen palk. Mäkinen, Lopelta, 25 mk.

Osasto V. (Siipikarjaa.)

1:nen palk. Dahlström, kunniakirj. 2:nen palk. Selerius, Karja, kirja; Bäckund, kirja. 3:nen palk. Böning, Kärrby, 5 m.

Luokka 21. (Munia.) Mörbyn kartano, 1:nen palk. 5 mk. 2:nen palk. 3 mk., Bäcklund. 3:mas palk. 2 mk. Kunniakirjoja Fiskarsin osakeyhtiö, Kopparström, Gullö ja E. Hisinger, Brödtorp.

Osasto VII. Luokka 24. (Naisten töitä.) Aina Björklund, Karja, kudok., 20 mk., Maria Mäklin, Fiskars, sam., 15 mk., Emmy Melart, Mäntjälä sam. 15 mk., Emmy Manelius, Siuntio, sam. 10 mk., Emmy Stranberg, Kärrby, sam. 5 mk., With. Gustafsson, H:linna, sam. 5 mk., Majander, Myrskylä, sam. 25 mk., M. Linderman, T:saari, sam. 5 mk., K. Albertintytär, Fiskars, sam., kirj,. tunnustus, Pihlström, Fiskars, sam. 5 mk., Lundin, Wihdistä, sam. 10 mk., Nyman, Kisko, willasaali, 10 mk., Lind, Tenhola, kudok., 5 mk., Munter Snappertuna, sam. 10 mk., Nyberg, Karja, sam. 10 mk., Sundström. T:saari, sam. 5 mk., Sommardahl, T:saari, sam. 5 mk., Pihlström, T:saari, sam. 5 mk., Lindholm, Pohja, sam. 5 mk., Foudila, Lopen pit., sam. 8 mk., Grönblad, Myrskylä, sam. 10 mk., Karlsson, Myrskylä, willalangoista, 15 mk., Westerlund, Pohja, pellawalang., 10 mk., Hindersson, Siuntio, langoista, 5 mk., Lag Kärrby, sam. 5 mk., Grundström, T:saari, 5 mk., Ekberg, T:saari, sam. 5 mk., Boström, Dragswig, sam. 5 mk., v. Numers, T:saari, konetöitä, 10 mk., Björklund, Karja, kudok., 5 mk., Selenius, T:saari, ompel., 5 mk., Malin T:saari, wirkk. töistä kirj. tunn., Schauman, T:saari, sam.

Böring, Karrby, korko-omp. sam., Gustafsson, Fiskars, ompel. 5 m.; Fagerholm, T:saari olkihatuista, 10 m.; Röhman, Twärminne, matoista, 5 mk.; Suom. Käsit. Ystäw., kirj. tunn.; Wendelin, T:saari, saipp., 5 mk.; Mietala, sam. 5 mk.; Mattsson, sam. leiwästä, 5 mk.; Holmberg, Nummelta, kudok., 20 mk.; Pekkala, Lohja, sam., 12 mk.; Tötterström, Gerknäs, sam., 5 mk.; Österman, Lohja, sam. 10 mk.; Lang, Gerknäs, sam. 5 mk.; Holmberg, Lohja, sam. 5 mk.; Bäckman, Lohja, sam. 5 mk; v. Christierson, Lohja, kudok. kirj. tunn.

Kokoelmista.

Lowiisan kaup. kutomakoulu, kirj. tunn. ja 10 mk.; Gerknäs sam.; H:linnan Työkoulu, sam. 25 mk.; Porwoon kutomak. sam. 25 mk.; Porwoon Käsityökoulu, kirj. tunn.

Luokka 25. (Miesten töitä.) 1:nen palk. S. Nyström, Karja, kärrynpyöristä 25 mk., C. Michaelis, Fiskars, weistoteoksista, 25 mk. — 2:nen palk. G. W. Lindström, Snappertuna, rukista, 10 mk. — 3:mas palk. K. Lag, Kärrby, woippytystä 5 mk.; Röhman, Twärminne, lintukuwista, 5 mk., A. Koponen, Puumala, woirasiasta, 5 mk., Lag, T:saari, leikkikaluista 10 mk.

Osasto VIII.

Luokka 27. (Suolakalaa.) Boxström, Dragswik, lahnasta 15 mk., Lindqwist, Baröfund ja Grabbe, Twärminne, silahkoista 10 mk. kukin. — Roukka A. Österholm, T:saari, ja T. Wörman, T:saari, kilohailista 25 mk. ja 1:nen palk., Lindqwist, Baröfund, 25 mk.; Elgström T:saari, 20 mk.; Strömberg, T:saari, 2:nen palk. 10 mk.

Luokka 28. (Kalastusneuwoista.) Otto Lucander, Helsinki, kirj. tunnustus wastaawa 1:stä palk.; Lindqwist, Hewosaari, ryjästä, 2:nen palk.; Lindqwist, Baröfund, werkosta, 2:sen palk.; Bäckström, Fagernäs, werkosta 3:mas palk.

Osasto IX. (Koneita ja kaluja.)

Fiskarsin osakeyht. I. l. mitali; Pinjaisten tehdas, kunniakirj. wastaawa 1:stä plk.; Biström, Siuntio, ylimäär. plk. 10 mk; C. Jacobsen, kunniakirj. wast. 1:stä plk.; A. Peterson sam.; C. Jacobsen, meijeristä, sam.; T:saaren tekn. kem. labor. sam., sam.; Söderkullan maanwiljelysk. 2:sen mital.; Reuter, kaluista, 1 mit.; Lindberg, puutarhakaluista, kunniakirj.; Smirnoff, tupakasta, kunniak.; Spennert, ajokaluista, suullisen tunnustuksen.

Kala-astioista Kalastusyhdistys kunniakirj. ja walmistajat 15 mk.; Boström, Hewossaari, 20 mk.; Pihl, T:saari, 10 mk.; Hägert, H saari, 5 mk.

Turwepehkusta ja mullasta Suomen Turwepehkuosakeyhtiö kunniakirj. wast. 1:stä plk.

Wirwoitusjuomista F. W. Lönnbeck, T:saari, kunniakirj. wast. 1:stä palk.

Halikon ja Angelniemen maamiesseuran 4:s wuosikokous

pidettiin kesäkuun 28 p:nä Kuttilan tilalla Waskiolla ensin mainitussa pitäjässä.

(Jatkoa edell. n:roon.)

Wielä jonkun puhewuoron käytettyä pidettiin kysymys wastattuna. Nyt seurasi 3:s kysymys:

Mikä raawasrotu on hyödyllisin näillä seuduin?

Hra Fagerlund arweli, että ulkomailta on tuotu maahamme siitosjonneja ja hiehojakin, waan että meillä kyllä on hywiä rotuja omassakin maassa, jotka hywin woiwat wetää wertoja ulkomaalaisille. Huomautti että Järwikylän tilanomistaja hra N. Grotenfelt on tuottanut tilalleen puhdasta suomalaista Kuopion läänistä. Kehoitti maamiesseurankin työskentelemään tämän asian hywäksi.

Hra Pursiainen yhtyi edellisen puhujan mielipiteisiin.

Hra Andelin ei puolustanut mitään erityistä rotua, kun karja waan omaa muuten hywät lypsylehmän ominaisuudet, sillä pieni maanwiljelijä ei woi saada mitään erityistä rotua, se kun tulee kowin kalliiksi.

Keskustelu pidettiin wastaaksena kysymykseen ja otettiin käsiteltäwäksi 4:s kysymys:

Eikö olisi seuran waroilla hankittawa jonkunlainen kone, malliksi antamista y. m. warten?

Hra Andelin sanoi, ettei siemen ole koskaan liian hywää ja puhdasta sekä siihen nähden ehdotti wiljanlajittelijan hankkimista.

Hra Fagerlund huomautti, että semmoinen on jo seuran waroilla hankittu. Ehdoitti käsityökonetta.

Hra Andelin tiesi kokemuksesta, ettei sitä woi käyttää hywällä menestyksellä, warsinkaan semmoisissa maissa, jotka eiwät ole sala-ojilla warustetut. Lausui miehen kouran parhaaksi kylwämiskoneeksi.

Tämän kysymyksen ratkaiseminen lykättiin tuonnemmaksi. Tämän jälkeen otettiin keskusteltawaksi:

Hankitaanko tänä wuonna lannoitus-aineita seuran wälityksellä?

Hra Fagerlund huomautti, että „yksimielisyys on woima", ja ehdotti että seuran wälityksellä otettaisiin luujauhoja.

Puheenjohtaja ehdotti että otettaisiin tuomaskuonaa.

Hra Andelin sanoi että suuren menekin tähden on tuomaskuonaa ruwettu wäärentämään, joten sitä olisi wältettäwä tai ainakin oltawa hywin warowaisia sen ostamisessa.

Kun wielä muutamat puhujat olivat puolustaneet luujauhoja, niin päätettiin niitä ottaa. Toimimiehiksi walittiin seuran puheenjohtaja G. Achrenius ja rahastonhoitaja Fagerlund.

Wiimeiseksi keskusteltiin tulewan wuoden wuosikokouksen paikasta ja puheenjohtajan ehdotuksesta päätettiin se pitää kirkon seuduilla. Tulewassa wuosikokouksessa päätettiin taasen panna toimeen kilpakyntö ja ojitus sekä karjantuotteiden ja käsitöiden näyttely. Myöskin lausuttiin toiwomus karjanäyttelyn toimeenpanemisesta.

Keskustelussa oli aika kulunut niin että kello läheni jo 8. Pidettiin kuitenkin pieni loma-aika, jonka jälkeen seurasi suurella jännityksellä odotettu

Palkintojen jako.

Kilpakyntämisestä jaettiin kaksi I:stä palkintoa. Ensimmäisen niistä, maanwiljelys-oppikirjan ja 8 markkaa rahaa, sai Johan Lindström ja toisen, 12 mk., Rikhard Suominen.

Kaksi II:sta palkintoa annettiin, toinen Kalle Aleksanderinpojalle ja toinen Aksel Rosendahlille, kummallekin 10 mk.

Kaksi III:tta palkintoa jaettiin, toinen Johan Toiwoselle ja toinen August Karlssonille, kummallekin 8 mk.

Kaksi IV:ttä palkintoa, toisen niistä maanwiljelys-oppikirjan, sai Wilhelm Josepinpoika ja toisen, 4 mk., Kalle Kustaanpoika.

Ojankaiwamisesta sai I:sen palkinnon, 12 mk., Lind.

II:sen palkinnon, 8 mk., Aug. Pihlgren.

III:nen palkinnon, 6 mk., Kalle Saurén.

IV:nen palkinnon, 4 mk., Johan Suominen.

Kaksi V:ttä palkintoa, kumpikin 3 mk., annettiin Kalle Niemiselle ja Johan Tuomiselle.

Miesten käsitöistä annettiin seuraawat palkinnot:

a) ammattilaisille:

I:nen palkinto, rautateoksista, 10 mk., J. Ahlqwistille.

II:nen palkinto, rattaista, 8 mk., Fribomille.

III:s palkinto, wiulusta 6 mk., A. Rosteniille.

IV:s palkinto, rautateoksista, 4 mk., Palanderille.

Kolme V:ttä palkintoa, kukin 2 mk., annettiin A. Lönqwistille porasta, Nummelinille kaapista ja Palanderille rautateoksista.

b) niille miehille, jotka eiwät kuuluneet warsinaisten käsityö-ammattilaisten joukkoon, annettiin seuraawat palkinnot:

I:nen palkinto, 10 mk., Ojaselle matkalaukusta.

II:nen palkinto, 8 mk., Eskolinille wirsikanteleesta.

III:s palkinto, 6 mk., K. Kankarelle rattaan pyöristä.

IV:s palkinto, 4 mk., Kumian woudille reestä.

V:ttä palkintoa, 2 markan suuruista, jaettiin 3, joita saiwat A. Takanen lapiosta, Kumian wouti längistä ja H. Falenius pesupunkasta.

Naisten käsitöistä saiwat kaksi I:stä palkintoa, 10 mk., Ida Ylästupa ryijystä ja M. Achrenius willasaalista.

Kaksi II:sta palkintoa, 8 mk., Juwan Manda willalangasta ja J. Rauwola nöyleistä.

Kaksi III:tta palkintoa, 6 mk., Tilda Kawander sarsista ja Elin Friberg pääliinasta.

Kaksi IV:ttä palkintoa, 4 mk., Hilja Achrenius naisten paidasta ja Tilda Sumenius kankaasta.

Kahdeksan IV:ttä palkintoa, kukin 2 mk., sai seuraawat: Lempi Keskitalo sukista, E. Wilenius lasten hameesta, Fr. Wilenius waipasta, W. Suppala ryijystä, Minne Hollmén yönutusta, Tilda Jansson sarsista, M. Niskanen walkoisesta kankaasta ja samoin waipasta.

Woista jaettiin neljä I:stä palkintoa, kukin 12 mk., ja ne saiwat: Josefiina Simola, Erika Eskolin, Maria Achrenius ja Wilenius.

Wiisi II:sta palkintoa, 8 mk. kukin, saiwat Lowisa Kulmala, Edla Harklin, Amanda Gustafsson, Amanda Efraimintytär, ja Ida Fagerlund.

Wiisi III:tta palkintoa, kukin 6 mk., saiwat Kustaa Posti, Wilhelmina Bahne, Emelia Koskinen, Karoliina Takatalo ja Karoliina Kuntela.

Wiisi IV:ttä palkintoa, kukin 4 mk., saiwat Miina Uotila, Elin Friberg, Maria Laaksonen, Matilda Lindström ja Maria Gran.

Junstosta sai III:nen palkinnon, 4 mk., Karoliina Isolintu ja

Kaksi IV:ttä palkintoa, kukin 3 mk., saiwat Maria Laaksonen ja Maria Yli-Hääwälä.

Palkintotuomareina

oliwat seuraawat:

a) kynnössä: kreiwi Armfelt, lautamies Mitkonen ja tilallinen Kalle Rosendahl.

b) ojan kaiwannossa: tilalliset Laaksonen, Nordström ja Äijälä.

c) miesten käsitöissä: opettaja J. Y. Friberg, tilallinen Kalle Oksanen ja työnjohtaja J. O. Nyman.

d) naisten käsitöissä: rouwa Elin Friberg, neiti Tilda Jansson ja emäntä Erika Lindström.

e) karjantuotteissa: agronomi A. Andelin, maanwiljelijä Otto Nieminen, emännät Maria Achrenius ja Rosendahl sekä rouwa Wilenius.

Kun karjantuotteista oli palkinnot jaettu astui puhujalawalle hra agronomi A. Andelin ja lausui karjantuotenäyttelistä suuren kiitollisuuden sekä sen ohessa myöskin hywiä neuwoja wastaisuuden warakki woin ja juuston walmistajille.

Palkintojen jakamisessa oli aika ehtinyt jo hywin

sama johtokunta kuin ennenkin nim. esimies eli puheenjohtaja, kanttori Hjerpe, waraesimies, tilalliset K. Uusi-Seppälä, K. Malmström, A. Alitalo, J. Salminen ja urkuri J. Moisio.

Yhdistys oli wiime kesänä kesäkuun 12 p:nä pitänyt wuosikokouksensa ja sen yhteydessä hiehojen näyttelyn.

Tilit, jotka oliwat tarkastetut ja hywäksytyt wiime talwikokouksessa, osoittiwat että yhdistyksellä silloin oli rahaa 93 mk. 35 p:iä ja welkoja 82 mk. 50 p:iä.

Wiime kesänä pidettiin myöskin kansanhuwit, joista yhdistykselle oli tuloja 173 mk., jotka käytettiin yhdistyksen toimeenpaneman kutomakoulun hywäksi. Sitä paitsi on koulu waltiolta saanut 800 markan suuruisen wuotuisen kannatuksen kolmeksi wuodeksi. Näitä waroja on käytetty aineiden ja työkalujen hankkimiseen. Wieläpä on paranneltu ja laitettu koulun huoneita, joita tehtailija Blomqwist hywäntahtoisesti on maksutta antanut käyttää. Koulun tarpeeksi on menneenä tiliwuonna käytetty 1,246 mk. 90 p:iä.

Toimikuntaan owat kuuluneet: rowastin rouwa L. Heininen, neiti R. Macymontan, Uuden Seppälän emäntä, neiti J. Ahlgren, kanttori Hjerpe, urkuri J. Moisio ja lyseolainen Tuominen.

Johtajattarena koulussa on neiti Olga Hjerpe. Oppilaita on ollut 13 ja on koulu lukukausien lopussa aina näyttänyt mitä se saa aikaan, ja tunnustaa täytyy, että työ on tuottanut kunniaa sekä johtajattarelle että oppilaille.

Koska koululla tawallaan on ollut oma huoneuksensa, ryhtyi se puuhaan täyttääkseen jo kauan suosittua ajatusta, nimittäin luentojen pitämistä. Näitä onkin sittemmin Suomen historian alalta pitänyt ylioppilas Mikkola. Kuulioita on ollut runsaasti, josta siis woi päättää, että kansakin mielihywällä suosii tällaisia luentoja.

Nadelmaan omistaja, maisteri Rettig on lahjoittanut yhdistykselle 100 mk. lukusalin perustamista warten, ja onkin näillä rahoilla hankittu sanomalehtiä, joita kolmasti wiikossa on saatu lukea kunnanhuoneessa.

Kun wuosikertomus oli luettu seurasi sääntöjen mukaan tilintarkastajien waali, joiksi tuliwat tehtailija Blomqwist ja maist. Rettig.

Keskustelu.

Ensimäinen keskustelukysymys kuului:

Onko kutomakoulun johtajattaren palkka korotettawa 200 m:kasta 500 m:kaan.

Tämä kysymys ei synnyttänyt mitään pidempää keskustelua, sillä jokainen katsoi ihan luonnollisekki tällaisen koroituksen. Melkein mahdotoinhan on tulla toimeen 200 markan palkalla, ja kun wielä lisäksi muualla maksetaan 800 ja 900 markan palkka samasta toimesta. Johtajattaren palkka määrättiin siis 500 markaksi.

Toinen kysymys oli:

Olisiko kouluun hankittawa yhdet kangaspuut lisään?

Tähänkään ei kellään ollut mitään wastaan sanottawaa, jonka tähden koulun johtajattarelle annettiin walta hankkia sellaiset, ja jos tarwe waatii on hän oikeutettu toimittamaan lisään sellaisia tarpeen mukaan.

Tämän jälkeen esitti hra Tuominen keskustelukysymyksekki:

Onko isäntäwäen ja palkollisten wälinen suhde sellainen kun sen pitäisi olla, jos ei, niin mitä olisi asian parantamiseksi tehtäwä?

Esittäjä mainitsi useain isäntien wälittawan, että heidän palkollisensa owat tulleet yhä itsepäisemmiksi ja juonnikkaimmiksi. Tähän tietysti on myöskin hywin usein synnä isäntäwäen tyly ja kowa kohtelu. Jos palkollisia heidän tekemistään wirheistä muistutettaisiin ja neuwottaisiin ystäwyydellä ja lempeydellä, niin olisi ihan warma seurans, että palkollisetkin olisiwat kuuliaisempia, eiwätkä niin usein muuttaisi paikasta paikkaan, kuin nyt on tawallista. Tähän tietysti woiwat waikuttaa muutkin seikat.

Puhuja arweli, että tämä epäkohta jossakin määrin woitaisiin ehkäistä, jos päätettäisiin antaa kauwan samassa paikassa palwelleelle jonkinlainen muisto- tai kunniamerkki.

Kaikki läsnäolijat katsoiwat muutosta tässä suhteessa toiwottawaksi ja tarpeellisekki.

Kanttori Hjerpe ehdotti, että annettaisiin jostakin metallista tehty kunniamerkki niille, jotka owat palwelleet samassa paikassa 5, 10 tai 20 wuotta. Ja koska yhdistyksen rahawarat owat hywin wähäiset, niin arweli puhuja, että isäntäwäki ehkä ottaisi suorittaakseen toisen puolen kunniamerkkien hinnasta. Puhuja mainitsi wielä että tällaisia kunniamerkkejä, kuten jokainen tietää, kyllä woi hankkia palkollisilleen K. S. Talousseuralta, mutta tästä on paljon waiwaa ja puuhaa, jotenka tällainen menettely tulisi helpommaksi.

Puheenjohtaja lausui, että toimeen olisi heti ryhdyttäwä ja kunniamerkkejä hankittawa, jotka ne, jotka nyt jo owat 5, 10 tai 20 wuotta palwelleet samassa paikassa, woisiwat saada sellaisen muille kehoitukseksi.

Asiaa tarkemmin harkkimaan walittiin 3-miehinen toimikunta, johon tuliwat tehtailija Blomqwist, maisteri Rettig ja agronoomi Reuter.

Seuraawa keskustelukysymys kuului:

Eikö ole sopimatonta antaa palkollisille markkinalomaa?

Esittäjä hra Tuominen lausui, että nuori kansa markkinoilla tawallisesti harjoittaa yksinomaan tuota häpeällistä waihtokauppaa. Markkinoilla saawat he kuulla ja oppia uusia kujeita ja paheita, joita he sitte kotipaikallaan opettawat muille. Kaikki tämä on heidän kotipaikalleen ja omalle elämälleen suureksi haitaksi. Sen sijaan ehdotti puhuja, että isännät antaisiwat palkollisilleen lomaa jonakuna muuna aikana.

Kanttori Hjerpe kyllä myönsi että edellisellä puhujalla on hywä tarkoitus, mutta pelkäsi, että tällainen markkinaloman kielto waan synnyttäisi nutta wihaa isäntäwäkeä kohtaan. He eiwät tajua, että tällä kiellolla juuri tarkoitetaan heidän omaa etuansa.

Jotkut puhujista arweliwat tämän kiellon toteuttamista sangen waikeaksi, melkein mahdottomaksi. Markkinoilla saawat nim. tuttawat eri pitäjistä kohdata toisiaan. Mutta jos nyt tällainen kielto pantaisiin toimeen yhdessä ainoassa pitäjässä, niin olisi siitä warmaan waikeita ja häiriötä tuottawia seurauksia. Ainoa mahdollisuus tässä kohden olisi, että koko maassa kielletäisiin markkinaloman anto. Keskustelu pidettiin kysymyksen wastauksena.

Lopuksi päätettiin pitää ensi wuosikokous siemenien ja juurikaswien ja sen yhteydessä miesten käsitöiden näyttely.

Kun keskustelu oli loppunut mentiin ulos pihalle, jossa jaettiin

Palkinnot.

Kilpakynnössä sai I:sen palkinnon 15 markkaa Salwelan talon renki Johan.
II:sen palkinnon, 10 m., Kurkkalan renki J. Hellman.
III:nen palkinnon, 8 m., Pukkilan renki Mäklin.
IV:nen palk., 6 m., Mattilan renki August.
V:nen (ylim.) palk., 4 m., Pukkilan renki Swärd.
Muut osanottajat saiwat päiwäpalkaksi 2 m.

Kilpaojituksessa sai I:sen palk., 10 m., Kustaa Fredriksson Raadelmaasta.
II:sen palk., 8 m., August Toiwonen.
III:nen palk., 6 m., August Johansson Kurkkalasta.
IV:nen palk., 4 m., Otto Sjöblom Wanhastatalosta.
Muille kilpailijoille annettiin päiwäpalkaksi 1 m. 25 p.

Wuoden wanhoista warsoista sai I:sen palk., 20 m., Puraja ruskeasta tammawarsasta.
II:sen palk., 15 m., Lumberg rautiosta tammawarsasta.
III:nen palk., 10 m., Kyläpää mustasta oriwarsasta.

Maitowarsoista sai I:sen palk., 15 m., Finby oriwarsasta.
II:sen palk., 12 m., Alaskartano oriw.
III:nen palk., 10 m., Kurkkala tammaw.
IV:nen palk., 8 m., Aro tammaw.
V:nen palk., 6 m., Käärme oriw.
VI:nen palk., 4 m., Kuikkalan Masku oriwarsasta.

Palkintotuomareina

oliwat seuraawat:

a) kynnössä: maisteri Rettig, pehtori A. Räikkä ja herrastuomari K. Uusi-Seppälä;
b) ojitukessa: pehtori J. Kurkkala, tilalliset K. Kyläpää ja H. Alaskartano;
c) warsanäyttelyssä: pehtori J. Grönfors, herrastuomari Kurkkala ja ent. tilallinen K. Malmström.

Kun palkinnot oliwat jaetut ja soittokunta soittanut pari kappaletta, astui puhujalawalle hra Tuominen ja piti puheen ja sen yhteydessä esitelmän. Puheessaan kosketteli hän maamiesseurain wuosikokouksissa pidettyjä kilpailuja ja näyttelyjä sekä lausui, että ne, jotka owat saaneet palkintoja, eiwät suinkaan saa pitää itseään jo tarpeeksi perehtyneinä ja sen takia ylwästellä ja kerskailla. Päinwastoin tulee heidän yhä edelleenkin ponnistella ja harjoitella, sillä oppi ei ole taakkana.

Wähän jälestäpäin piti agronoomi Reuter esitelmän eläinten siitoksesta ja kaswattamisesta.

Ohjelman wiimeisenä numerona oli lausuntoa, jonka neiti E. Malmström suoritti harwinaisella poutewuudella ja äänen selkeydellä, lausumalla J. H. Erkon „Isänmaani".

Tämän jälkeen soitti soittok. Maammelaulun, jota kuunneltiin paljain päin. Juhla oli nyt lopussa ja jokainen alkoi lähteä kotiinsa.

Kotimaalta.

— **Huonosta maanwiljelyksestä** on läänimme herra kuwernööri wirkamatkallaan wiime lauwantaina moittinut muutamia Liedon pitäjän tilanomistajia.

— **Myöhäistä perunain istutusta.** Tammentaustan kylän Isosepän tilalla Liedon pitäjässä istutettiin perunoita wielä wiime lauwantaina t. k. 2 p:nä.

— **Waltiopäiwä-asioita.** (Wiralliseti). Suomenmaan wiime waltiopäiwille kokoontuneet waltiosäädyt owat kirjelmässä toukok. 26 p:ltä 1891 alamaisesti anoneet, että Keisarillinen Majesteetti, muuttaen nyt woimassa olewia määräyksiä lukukausimaksujen suuruudesta tyttökouluissa ja jatko-opistoissa, suwaitsisi armossa säätää, että nämä maksut owat wähennettäwät: tyttökouluissa samoiksi kuin alkeisoppilaitoksissa poikia warten, sekä jatko-opistojen ensimmäisellä ja toisella luokalla 40 markaksi.

Sittenkuin senaatti oli antanut waaditun alamaisen lausunnon asiasta, on K. M., sitä alamaisesti esiteltäessä, suwainnut armossa wahwistaa jatko-opistoissa suoritettawia lukukausimaksoja koskewan julistuksen sekä määrätä, ett'ei säätyjen yllämainittu anomus muussa osassaan anna aihetta mihinkään toimenpiteesen. — U. S.

— **Arpajaiset.** Läänin kuwernöörin wirasto on suostunut rouwa Aina Liljeroosin ja kansakoulunopettajattaren Anna Mannerin pyyntöön saada Rymättylän pitäjässä toimeen panna jonakuna nyk. heinäkuun päiwänä arpajaiset merimies-lähetyksen hywäksi.

— **Yliopistossa** alkaa ensi syyslukukausi syyskuun 14 p:nä, jolloin sisäänkirjoitus k:lo 11 a.-p. pidetään yliopiston juhlasalissa.

— **Nälkätaiteilijan alku.** Muuan maalarin oppilas täällä herätti huomiota wiime wiikol'a harwinaisella kestäwäisyydellä. Tuntemattomasta syystä sai hän nimittäin toismaanantaina päähänsä tehdä poikkeus tawallisista elämän tawoista ja ottaa osaa elämän taistelun suomatta itselleen palaakaan rawintoa kuuteen päiwään. Työtä hän teki koko ajan mitä eteen sattui, mutta puhelijatsuus näytti menneen ruokahalun muassa, sillä tuon ajan kuluessa hän puhui waan yhden ainoan sanan.

— **Tawaton ilmiö Kokemäenjoessa.** Wiime perjantaina aamupäiwällä nähtiin Hylje Kokemäenjoessa Nakkilassa Anolan kartanon kohdalla, kertoo B. T.

— **Metsänkauppa.** Antbolen Westergårdin talon omistaja Naurwosta kapteeni J. Jaksson on myynyt kapteeni F. W Lindbladille Naurmalla erään taloonsa kuuluwan metsänkappaleen 1,600 markasta.

— **Raision maamiesseura** piti arpajaisia kirkonkylän Pappilassa wiime sunnuntaina. Kello 4:aikaan awasi seuran esimies hra Lindström iltaman awaus puheella esittäen eläköönhuudon Suomelle. Tämän jälkeen alkoi arpojen myynti ja käwi täyttä wauhtia siksi kunnes loppuiwat, taukoamatta edes siksikään ajaksi kun puhe pidettiin. Arpoja oli wähän yli 2,500 kappaleen ja meniwät wilkkaasti kaupaksi. Puhdas tulo nousee noin 500 mrk. Kansaa oli 600 henden waiheille, käytös kaikinpuolin siiwoa, päihtynyttä ei näkynyt kuin pari henkilöä. Lopuksi ryhtyi nuorisо piiritanssiin, jota kesti noin 9 waiheille jolloin kukin lähti omaatietään.

— **Reposaaren luotsipaikka.** Senaatti on myöntänyt 6,500 mk. käytettäwäksi suoritamiseen osan menoja Reposaaren luotsipaikkaan kuuluwiin Kallion ja Säbbskärin saariin hankittawista katetuista weneistä — N. Pr.

Salon uutisia.

Talon huutokauppa. Huutokaupalla myytiin heinäk. 1 p:nä Juho Ludwig Kawanderin talo, joka oli konkurssipesän hallussa ja teki siitä ainoan tarjouksen 16,000 markkaa tilanomistaja Halikon Ikelän kylästä Juho Isotalo. Tämän tarjouksen hywäksyi welkojain kokous.

Wälikäräjät pidettiin Salossa heinäk. 2 p:nä, jossa käsiteltiin maakauppias K. J. Ehrlundin konkurssipesän saamamiesten wälillä nostettu juttu koskewa muutamain etuoikeutta pesän waroihin.

Tulipalo syttyi Uskelan pitäjän Hämeenkylän tilalla wiime kesäk. 30 p:nä, kuin lähellä riihi rakennusta purettiin kiwiä niin syttyti laukaus riihen palamaan, joka sitte paloi aiwan poroksi. Riihirakennus lienee ollut wakuutettu pitäjän paloapuyhtiössä.

Mukaillun wiiden pennin rahan sai täällä eräs naishenkilö kaupassa wiime wiikolla. Raha oli silattu jollakin walkoisella hopean näköisellä aineella, waan oli kulunut jälleen puoliksi entiseen wäriinsä, wiiden numero siitä oli raapittu osaksi pois, jotta näytti siltä että tätä wiittäpenniä oli joskus käytetty markan asemasta, ehkä tällaisia markkoja ilmaantuu useampiakin, sen wuoksi yleisön on paras olla waroillaan.

Rukoushuoneen rakennus Salossa on nyt niin pitkälle saatettu, että siinä on wesikatto päällä ja pidettiin siinä tarkastus wiime wiikolla itse rakennustyöstä, joka oli urakalla tehty rakennusmestari A. Tapion johdolla, ja lausuiwat tarkastajat tyytywäisyytensä tästä rakennuksesta.

Nousiaisten uutisia.

Ruis on alkanut hedelmöidä, näyttää alussa hywin onnistuwan, sillä ilma on sille hywin sopiwa ja suotuinen.

Iltitöitä harjoitetaan yhä usein täälläkin. Joku päiwä sitte eräänä yönä oli erään talon pihalla paiskattu sijoiltansa pois mehiläispesät eli kuupat. Kuului myös muitakin ilkeitä töitä harjoitettawan näinä aikoina. Sangen toiwottawa olisi, että tuollaiset ilkityön tekijät saataisiin kiinni, ja tulisiwat saamaan ansaitun palkkansa konnamaisista iltitöistänsä.

Palon meijeri-yhtiö pani käytäntöön meijeriliikkeensä uudessa rakennuksessansa tämän heinäkuun 4 p:nä.

Raittius-yhdistys pitää kokouksensa tämän heinäk. 10 p. illalla. Uusia jäseniä wastaan otetaan suosiollisuudella.

— **Senaattori Mechelinin puhe Wenäjän lehdissä.** Mosk. Wed. ottaa wiime numerossaan wähän kurittaakseen wapaamielistä sanomalehdistöä Wenäjällä. Aihetta tähän tekoon antoi lehdelle Ruskija Wedomosti lehden kirjeenwaihtajan kertomus äsken pidetystä laulujuhlasta Turussa ja pääasiallisesti senaattori L. Mechelinin puhe.

Ensiksi huomauttaa lehti kuinka muka Wenäjän walhewapaamielisten ja suomalaisten separatistien wälillä on aina huomattu jonkinmoinen hellä suhde: Suomen waltiomiehet puolustawat omawaltaisesti anastamaansa ja Suomen „perustuslakien" nimellä heille annettua Ruotsin waltakunnan konstitutsioonia, mutta meidän „wapaamielisemme" saattaa jo paljas sana „konstitutsiooni" kunnioitusta herättäwään wapistukseen. Senpä tähden muka Pietarin lehdet Nowosti ja West Jewropi owat wiime wuosina useasti ottaneet puolustaakseen suomalaisten „patriottien" „konstitutsioonisia" ja separatistisia omawaltaisuuksia.

Rusk. Wed. ei ole toki Mosk. Wedomostin mukaan tähän asti puolustanut Wenäjälle wihamielisiä suomalaisten omawaltaisuuksia, mutta jopa nyt tuokin lehti on suuresti hairahtunut painattaessaan palstoihinsa aiwan „sen kirjoituksen wiereen, jossa kerrotaan Englannin perustuslaillisista järjestyksistä", pitkän kirjoituksen Suomesta, jossa muun muassa kerrotaan suomalaisten separatistien kuuluisan johtajan entisen senaattori L. Mechelinin Turun laulujuhlassa pitämä puhe! Ja mikä kauheinta!? Puhe ei ole kokonaisuudessaan eikä edes oikein kerrottu! Toisin sanoen, sille ei ole annettu semmoista wärityistä, joka saattaisi wenäläisen mielen kuohahtamaan ja wihan syttymään noita suomalaisia pettureita wastaan — siinä Rusk. Wedomostin kauhea erehdys! Mutta kyllä Mosk. Wed. tämän huolimattomuuden korjaa ja saattaa asiat „oikeaan waloon". Kun ei senaattori L. Mechelinin puheessa tarpeeksi löydy parjaamisen aihetta niin otetaanpa wanhat warastot esiin ja laiwellaan niitä, niin kyllä saadaan syytöksen aineksia, jotka ainakin wenäläisen werelle tepsiwät.

Rusk. Wed. mukaan oli senaattori L. Mechelinin puhe erittäin huwittawa ja siinä oli kuwattu Suomen kansan nykyinen katsantokanta.

Mutta lehdessä ei ollut mainittu, kuinka hra Mechelin omalta kannaltaan selittää „perusaatteita" n. k. „että laki on säädettäwä kansan suostumuksella, että weroa ei saa määrätä kansan suostumatta y. m" — Tämä huolimattomuus on Mosk. Wed. mielestä hywin suuri rikos! Ja lopuksi on Rusk. Wed. wäärin kertonut erään paikan, jossa L Mechelin puhui kansamme waltiollisista toiweista, joilla on ainoasti yksi tarkoitus — että perustuslait edelleenkin säilytettäisiin ja pidettäisiin yhtenä. Mosk. Wed. wäittää että L. Mechelin esiintyi paljoa wiekkaammasti, kuin Rusk. Wed. kertoo. Me puolestamme, sanoo P:lehti, emme huomaa mitään warsinaista erotusta Rusk. Wed. kertomuksen ja L. Mechelinin puheen wälillä tässä paikassa

Mosk. Wed korjaa myös hra Mechelinin puhetta. Hänen ei olisi pitänyt käyttää puheessaan meidän kansamme waltiollisista toiweista sanaa kansamme toiweet, waan separatistien puolueen toiweet. „Suomen kansalla ei ole mitään waltiollisia toiweita, waan tahtoo ainoasti elää rauhallisesti ja rikastua Wenäjän wallan alla." Kylläpä Mosk. Wed. hywin tuntee meidän kansamme toiweet!

Ja todellakin woi ehken luulla että nykyisellä hetkellä, siksi kun sowelias aika tulee, siäänmaallisen puolueen toiweet wäkisinkin toistaiseksi rajoittuwat pyrintöön pitää pystyssä entisiä anastuksia, joista on tärkein 1772 wuoden ruotsalainen hallitusmuoto ja jota Wenäjän korkein walta ei koskaan ole wahwistanut — jatkaa Mosk. Wed. Mutta todellisuudessa ei muka suomalaisten separatistien johtajien toiweet rajoitu wielä tähän, waan ne owat mitä hurjimmat — eroaminen Wenäjästä ja wakinaisen „parlamentillisen" hallinnon muodostaminen Suomessa uusimman länsieuroopalaisen mallin mukaan!!

Näin pitkälle menee todellakin Mosk. Wed. Ja tuopa wielä muka todistuksia wäitteelleen m. m. hra Mechelinin julkaiseman kirjoituksen „Suomen wapaamielisen puolueen ohjelma".

Wieläpä on Suomen sanomalehdet ehdottaneet Mosk. Wed:in mukaan „wastuun-alasen ministeristön" asettamista Suomeen y. m. hullunkurisuuksia.

Näin Mosk. Wed. koettaa maalata senaattori M. ja sanoo, että jo waltiopäiwillä on tultu huomaamaan, kuinka paljon hänen sanoissaan on tetta. Mosk. Wed. pelkää että hra M. puhe tulisi herättämään mahdollisesti huomiota Wenäjän korkeimmissa piireissä, ja siksi tarwitaan tällaiset „paljastukset". Lopuksi uskottelee lehti, että L. Mechelinin puheen tarkoitus oli ainoasti rauhottaa ja narrata ketä on narrattawa ja sitten pyrkiä omaan päämaaliinsa.

— **Hirwi hengiltä.** Wiime sunnuntaina huomasi eräs Häyryn howin piika ison kummallisen otuksen aiwan howin asuinrakennuksen wierellä olewalla potaattimaalla. Hän meni ihmettä muillekin kertomaan ja kun joukolla katsomaan lähdettiin, huomattiin tuo ihme-eläin komeaksi koirashirwekki. Lähestyttiin sitä eikä se pakoon yrittänytkään. Kun tultiin aiwan luokse, huomattiin hirwen molemmat takajalat olewan poikki. Eläin parka laahasi itseään waan eteenpäin etujalkojensa awulla. Takarunmis oli kulkiessa oikeen ojan tehnyt multaan. Tuumailtiin siinä mitä tehdä. Olisi ilmoitettu nimismiehelle, mutta telesoonilla ei sitä tehdä woinut ja eläinparan tuskat eiwät wiiwytystä sietäneet. Päätettiin siis päättää hirwen kärsimykset. Puukko työnnettiin kurkkuun ja nahka nylettiin pois. Lihat säilytetään nimismiehelle näytettäwäksi.

Luultawasti oli eläin aitojen yli hyppiessään jalkansa taittanut. — W. S.

— **Ihminen kuollut wesikauhuisen koiran puremisesta.** Wiikko takaperin kuoli Kuorehwedellä Pihlaisten kyläsä eräs 13 wuoden wanha tyttö, jota oli eräs wesikauhuinen koira päässyt puremaan käteen. Kolme päiwää eli tyttö puremisen jälkeen. Käsi muuttui wallan mustaksi. — U. S.

— **Piilukkoiset kiwäärit,** nuo Kaarlo XII:n aikuiset tulilukut, owat wielä Wenäjän Karjalassa aiwan yleiseen käytännössä. Niitä sanotaan yleisesti „petrawäljitksi". Nykajan pyssyjä (rihloja) sanotaan „niuhoiksi" ja niitä käytetään hywin wähän, enimmäseen linnun ammunnassa. — U. Sawo.

— **Kiertäwä sanomalehti.** Keski-Suomen raittiuspiiri wiime wuosikokouksessaan päätti perustaa keskuudessaan oman sanomalehden, joka tulee olemaan K.-S:n raittiuspiirin äänenkannattaja. Lehden nimenä on „Wiesti". Toimittaja on pastori G. O. Schöneman. „Wiesti" on alkanut kiertomatkansa. (Suomal.)

— **„Ei tähkätöntä juhannusta."** N. Pr. huomauttaa ettei tuo wanha merkkilause ole pitänyt läheskään aina paikkaansa. Esim. w. 1885 oli Kemiö ainoa paikka, jossa ilmoitettiin rukiin tähkimisen alkaneen 25 p. kesäk. Saman kuun 28 p:nä alkoi ilmoitusten mukaan tähkiminen Elimäellä, Liedossa, Tenholassa, Kiskossa, Tuusulassa, Mäntsälässä ja Karkussa. W. 1884 ilmoitettiin Wihdissä tähkimisen alkaneen 22 p. kesäk., kaikkialla muualla etelä-Suomessa kesäk. 23—30 p wälillä. Siis ei ole syytä wielä aiwan synkkiin ennustuksiin waipua sen wuoksi, että onkin muutamin paikoin ollut „tähkätön juhannus".

Samassa tekee N. Pr. sen aiwan tarpeellisen huomautuksen, että wuodentulon, kaswullisuuden, hallan y. m. kertojat tekisiwät kertomuksensa niin huolellisten ja tarkkojen hawaintojen mukaan kuin suinkin, sillä muuten ne menettäwät kaiken merkityksensä.

— **Neiti Liljeroth** kuului Berliinin poliisille tunnustaneen kawaltaneensa kysymyksessä olleet rahat Sidorowin konttoorista. — Hbl.

— **Neuwottelewan jäsenen ja kahden warajäsenen ehdokkaan waalin maanwiljelyshallitukseen** Uudenmaan, Hämeen sekä Turun ja Porin läänejä warten toimitti Uudenmaan ja Hämeen läänien maanwiljelysseura t. k. 1 p:nä Tammisaaren maanwiljelyskokouksessa. Jäseneksi walittiin yksimielisesti maisteri E. Duncker sekä warajäseniksi tehtaanomistaja G. A. von Julin ja tilanomistaja Uno Wegelius. Niin pian kuin mainittujen läänien muut maanwiljelysseurat owat saman waalin toimittaneet, määrää senaatti lopullisesti mainitut jäsenet. — U. S.

— **Kutsumus Columbus-juhlaan.** Yliopistollemme on Genuan kuninkaallisilta akademialta tullut latinankielinen kutsumus ottamaan osaa niihin „juhlallisiin päiwiin" (elok. 1—7 p:nä), jotka wietetään siellä sen muistoksi, että genualainen Columbus neljäsataa wuotta sitten löysi Amerikan. Kutsumuskirjoitus on, kertoo Finl., painettu suurelle, hienopaperiselle lehdelle, joka on koristettu wärillisillä ornamenteilla, ylinnä Italian waakuna; sen alla on G. Dorian (princeps curatorum) ja kolmenkymmenenkahden muun akademiallisten juhlallisuuksien „kuraattorien" nimet. — Mukana seuraa pienempi myöskin latinankielinen plakaatti, joka sisältää täydellisen juhla-ohjelman. Siitä päättäen tulewat juhlallisuudet suuremmoisiksi puheineen, soittoineen, tulitukseineen, wenetialaisine juhlineen y. m. juhlallisine tilaisuuksineen. — Omtuisuutena sopii mainita, että tämän Italiasta tulleen kutsumuksen kuoressa oli ulkokirjoitus sekä suomeksi että ruotsiksi.

— **Puuastiain kruunaajaksi** Tammelan tuomiokunnan 9:nessä kruunauspiirissä Teollisuushallituksen määräämä punseppä Is-

---

Uudenkaupungin Uutiset.

N:o 27. Perjantaina Heinäkuun 8 p:nä. 1892.

Uudenkaupungin Uutiset ilmestywät joka perjantaina Aura-lehdessä. Irtonumeroita myydään ja ilmoituksia otetaan wastaan kauppias Wilhelm Wallin'in myymälässä.

Uutisia Uudestakaupungista.

Waltuusmiesten kokouksessa

keskiwiikkona wiime kesäkuun 29 p:nä käsiteltiin waltuuston wakinaisen puheenjohtajan konsuli Sawónin johdolla seuraawat asiat:

Julkisutettiin edellisen kokouksen pöytäkirja, joka hywäksytiin.

Julkisutettiin tarkastuskertomus, jonka walitut tarkastajat hrat Christ. Blom, K. P. Herrlin ja Ehr. Ertman oliwat antaneet kaupungille kuuluwain warain ja muun omaisuuden hoidosta ja hallinnosta wiime tiliwuonna. Tilintarkastajat oliwat huomanneet tilit oikeiksi sekä ehdottiwat sen johdosta tilien antajille täyden tiliwapauden kuluneen wuoden hallinnosta; tämän waltuusto myönsitin.

Kaupunginwoudin tekemä luettelo sellaisista henkilöistä, jotka owat loiminhyöneet maksunsa kruunulle kuluneelta wuodelta ja joita ei ole hakiessa tawattu, waan joista osa on mennyt ulkomaille ja osa on muuten tietämättömissä, lykättiin rahatoimikamarin tutkittawaksi. Rahatoimikamarin tulee sitten antaa todistus, ett'ei kysymyksessä olewilta henkilöiltä woi mitään maksuja saada.

Luettiin kaupungin Rouwaswäenyhdistyksen antama kertomus kutomakoulun tähänastisesta toiminnasta ynnä tili waltuuston koululle antamien apurahojen käyttämisestä.

Rehtori K. A. Cajanderin ehdotus, että kirkon luota tulewan wesijoukon poistamiselsi, joka etenkin syksyisin ja kewäisin tekee suurta wahinkoa hänen omistamalleen tallolle ja wielä enemmän tontille, raastuwan kulmassa olewa wesiwiemäri ja kaiwo yhdistettäisiin sen wiemärin kanssa, joka pohjoistullikadulla juoksee mereen, lykättiin kuten walmistuswaliokuntakin ehdotti, walmistusta warten rahatoimikamariin.

Talollisen Osk. Kaulan pyyntöön, saada ylöslykäystä syyskuuhun asti sen rahasumman, 1,000 m:kan, suorittamisessa, johonka summaan kaupunki on hänen armahtanut, suostuttiin sillä ehdolla, että hän antaa kirjallisen wakuuden mainitun summan suorittamisesta määräaikana.

Luettiin koulutoimen ylihallitukselta täkäläiselle maistraatille tullut kirjoitus, jossa pyydettiin kaupungin waltuusmiesten lausunto siihen, eikö kaupunki katso itselleen olewan hyödyllisintä ja edullisinta kokonaan ottaa alkeiskoulu huostaansa ja lawentaa se 5-luokkaiseksi pohjakouluksi päättywillä kursseilla saaden silloin 3,000 markkaa wuosittain kutakin luokkaa kohden. Waltuusto pyysi ennen teljdyssä ehdotuksessaan. Päätös päätettiin heti Koulutoimen ylihallitukselle alamaisesti ilmoittaa.

Kansakoulujen johtokunnan tekemään pyyntöön, saada anniskeluyhtiön woittorahoista 250 mk. waatetusawuksi joulukki köyhille kansakoulunoppilaille, suostui waltuusto.

Apteekkari J. L. Malmlund, joka kansakoulujen johtokunnan ilmoituksen mukaan, on wuorossa eroamaan mainittujen koulujen johtokunnasta, walittiin siihen uudestaan 3 wuoden ajaksi, luettuna syysk. 1 p. p:stä tänä wuonna.

Kansakoulujen johtokunnan antama kertomus kaupungin kansakoulujen toiminnasta wiime lukuwuonna, pantiin pöydälle.

Käsityöläiskoulun johtokunnanesitys saada käsityöläiskouluun perustaa walmistawa luokka hywäksyttiin. Tätä tarkoitusta warten myönnettiin pyydetyt 280 markkaa, joista 200 mk. iltakoululle myönnetyistä rahoista.

Korko kaupungin kassoista lainatuista rahoista päätettiin rahatoimikamarin ehdotuksesta tulewan lokakuun 1 p:stä alkain korottaa $5\frac{1}{2}$ %:iin.

Palotornia koskewat toimet annettiin rahatoimikamarin huostaan.

Tohtori A. Achrénin ehdotus, Maria Sawónin sairastuwan paperoimisesta ja sisustamisesta, pantiin pöydälle.

Kysymys sairasmaksujen korottamisesta edellämainituissa sairalassa, joka maksu tähän asti on ollut 1 mk. ensi luokassa ja 70 p:iä toisessa, annettiin sairalan johtokunnan ratkaistawaksi.

— **Senaattori wapaaherra G. von Alfthan,** senaatin maanwiljelystoimituskunnan päällikkö, käwi wiime tiistaina t. k. 5 p:nä kaupungissamme. Satama- ja laiwatelakka-asiat oliwat matkan tarkoituksena. Täältä jatkoi hra senaattori matkaansa pohjoiseen.

— **Maistraatin uutisia.** Wiime maanantaina t. k. 4 p:nä pitämässä istunnossaan määräsi maistraatti $^{39}/_{73}$ talosta ja tontista n:o 3 kolmannen kaupunginosan seitsemännessä korttelikunnassa julkisella huutokaupalla enimmän tarjoowalle myytäwäksi.

100 markan sakon uhalla määrättiin eräs wanha Kainpirttiin menewän tien warrella sijaitsewa tawaramakasiini kuukauden kuluessa hajoitettawaksi.

Eräs henkilö sai sakkoa siitä, että oli laiminlyönyt palotarkastuksessa hänelle määrättyjen tehtäwien täyttämisen.

Samana päiwänä pidetyssä istunnossaan sakotti maistraatti erään merikapteenin 30 markalla siitä, ettei hän tultuaan laiwallaan satamaan, ollut ilmoittanut tuloansa satamakapteenille, sekä siitä, että oli yöllä purkanut painolastiansa eikä ollut kysynyt satamakapteenilta mihinkä painolastia saa lossata.

Wielä sakotti maistraatti erään henkilön 10 markalla siitä, että hän oli tahalansa antanut likaweden juosta toisen tontille.

Eräs henkilö sai 4 mk. sakkoa siitä, että oli hewosensa jättänyt kadulla hoidotta.

— **Raastuwanoikeus** julisti wiime maanantaisessa t. k. 4 p:nä pitämässä istunnossaan tuomion satulamaakarimestari Alpinin konkurssissa. Samassa istunnossa julistettiin niinikään tuomio kauppias Gabr. Sergejeffin konkurssissa.

Samana päiwänä tuomitsi raastuwanoikeus erään henkilön 3 kuukauden wankeuteen syystä, että hän oli pullolla lyönyt toista henkilöä päähän. Sitäpaitsi määräsi oikeus hänen 50 markalla korwaamaan lyödyn lääkärinmaksun ja kiwun tähden syntyneen wahingon.

Eräs henkilö sakotettiin 36 markalla kolmannen kerran juopumisesta. Samassa tuomittiin hän sopimattomaksi sellaisiin toimiin, jotka edellyttäwät kansallista luottamusta.

24 markalla sakotettiin 2 henkilöä ensi kerran juopumisesta yleisessä kokouksessa.

— **Passia** on maistraatti wiime kesäkuun kuluessa antanut 23 henkilölle ulkomailla oleskelua warten.

— **Uusia laiwoja** rakennetaan huonoista ajoista huolimatta paikkakunnallamme joka wuosi. Uudenkaupungin seutu onkin luullaksemme ainoa seutu, jossa laiwanrakennusta wiime wuosina on harjoitettu. Wiime kesänä lykättiin kaksi laiwaa wesille. Tänä kewäänä on kapteeni Dawidsson Lyökistä y. m. alkanut rakennuttaa mutta laiwaa Waranpään laiwaweistämöllä Lokalassa. Rakennustyötä johtaa tunnettu laiwanrakennusmestari Sotka Pyhästämaasta.

— **Taaskin uusi kilpapurjehduswene.** Lehtemme wiime numerossa mainitsimme uuden kilpapurjehdusweneen, jonka kapteeni Rob. Hartman on tänä kewäänä rakentanut. (Samassa myös mainittiin, että toinenkin wene samalla weneweistämöllä on walmistumaisillaan. Tämä onkin nyt jo walmis — kelluupa jo täyssissä tamineissaan meren siniaalloilla. Wene, jonka nimi on „Ran", on yhtä siewä ja kaunis sekä saman kokoinen kuin edellinenkin. Se on tilauksesta tehty urkutehtailija Zachariassénille 1,500 markan hinnasta. Ojotteeksi kuinka paljon kilpapurjehdusta warten rakennetut weneet tarwitsewat painolastia täysin purjein pystyssä pysyäkseen, mainittakoon, että tässä sitä on 150 leiw. rautaa ja lyijyä köliin kiinnitettynä.

— **Kilpapurjehduksen** aikoo Uudenkaupungin Purjehdusseura ensi sunnuntaina t. k. 10 p:nä toim

raal Poutanen Humppilan kappelista teki wiime kesäk. 15 p. pidetyissä wälikäräjissä welwollisuuswalansa.

— **Heinämatoja** on ilmestynyt runsain määrin niittyillä ja kylwöheinä-wainioilla Tammelassa. Näitä heinän kaswulle tuhoa tuottawia elukoita on erittäin soista muokatuilla kylwöheinä mailla.

— **Wientiyhdistyksen toimikunnan** tekemästä esityksestä on, tietää N. Pr., senaatti myöntänyt, että woiwannuja on Oulusta ja Waasasta lähetettäwä tiistaina eikä kuten ennen maanantaina sekä että, pysyttäähseen entisen tuloajan Hankoniemessä, lähetetään ylimääräinen juna kerran wiikossa Tampereelta Hywinkäälle. Tästä toimenpiteestä on se etu, että sunnuntaina walmistettu woi ehtii sekä Pohjanmaalta että Turusta lähteä tiistaijunassa. Sitä paitsi kuulun senaatti myöntäneen, että makso eläwistä sioista, porsaista ja lampaista, jotka on pantu kettoihin eli häkkeihin, on niissä tapauksissa, jolloin ei kuljettawana ole kokonainen waunulasti, laskettawa niinkuin tawallisesta rahtitawarasta kolmannessa luokassa ja woimassa olewia matkanpituusalennuksia huomioon ottaen.

— **Kiertokoulunopettajain kokoukseen** osaaottajille on senaatti myöntänyt 50 prosalennuksen rautatiepiletin maksossa, siten että menomatkalla on piletistä täysi hinta suorittettawa waan palatessa saadaan wapaa piletti samalle asemalle näyttämällä wankilansaarnaajan Böökin todistus osanotosta kokoukseen. Kokous pidetään Hämeenlinnassa 5 ja 6 p. heinäkuuta. — U. S.

— **Satamatöiden lopettamista warten Hankoniemessä** ja suuremman maksiinin, ynnä kiskotien rakentamiseksi sinne on myönnetty 305,000 mk., joista 140,000 mk. menee rautatiewaroista ja loput yleisistä waltiowaroista. — N. Pr.

— **Chikagon näyttelyssä** käyntiä warten 1893 on myönnetty 10,000 mk. matkarahoiksi teknikoille ja teollisuushallituksen alaisille henkilöille. — N. Pr.

— **Kansallis-osakepankin konttoori Käkisalmessa** on nyt awattu. Konttoori on rehtori Renqwistin talossa ja pidetään awoinna joka päiwä k:lo 11—12. — W. S.

— **Wiipurin sanomat** ynnä niitten kirjapainon omistaa nyt yksinään lehden päätoimittaja Matti Kurikka, sittenkuin hän herra Wihtori Jaatiselta ja hänen saamamiehiltään on lunastanut sen kolmannen osan, mikä kuului hra Jaatisen konkurssipesään. — W. S.

— **Tanska syytettynä woinwäärennyksistä.** Niistä ankaroista toimenpiteistä huolimatta, joihin Tanskassa on ryhdytty aina siitä ajasta asti, kuin margoriinin walmistus siellä syntyi, maan wienti-woin warjelemiseksi wäärennyksistä, Tanskan woiawalmistuksen ja woinwiennin ei kumminkaan ole onnistunut wapauttaa itseään epäluulosta, että muka osaksi wietäisiin ulos margariinilla sekoitettua woita. Että tämä epäluulo ei olekaan täysin syytön, käy eräästä mietinnöstä selwille, jonka tunnettu professori Long Swanseassa on laatinut „Foreign v. English Butter" nimiselle yhdistykselle. Professori Long tuo esiin, että wiime wiiden wuoden kuluessa tehdyt, tarkat ja laajaperäiset tutkimukset Englannissa myydyn woin laadusta osoittawat, että sekä Ranskasta että Tanskasta ja warsinkin Hollannista tuotu woi osaksi on isossa määrässä wäärennetty.

„Smörtidende" kyllä ankarasti torjuu tämän syytöksen päättämällä, ettei Tanskan woita koskaan wäärennetä, että wäärennys on melkein mahdoton, koska rangaistus tästä rikoksesta on hywin ankara, wähintään 5 päiwän wankeus wedellä ja leiwällä aina 2 wuoden kuritushuwankeuteen asti tahallisesta wäärennyksestä ja 50:n — 4,000:n kruunun sakko, kun petosta ei ole tarkoitettu. Waan tästä wastalauseesta huolimatta jäätäwät professori Longin esiintuomat tosiasiat kowana ja huolestuttawana syytöksenä Tanskan wienti-woita wastaan

(M. L.)

— **Agitatiooni margariinia wastaan on kiihtymässä.** Siinä kokouksessa, jonka „The Central and Associated Chambers of Agricultur" äsken piti Lontoossa, laadittiin tunnettu prof. Long'in ehdotuksesta seuraawa loppupäätös: „Koska nykyistä margariinilakia wastaan useimmiten rikotaan, olisi suotawaa, että sekä ostajien että luonnonwoin walmistajien warjelemiseksi uusi laki tulisi woimaan". Tämän ohessa lausuttiin toiwomus, että uuteen lakiin otettaisiin sama määräys, kuin saksan laissa löytyy, ett'ei missään tapauksessa saa sekoittaa enempää luonnonwoita kuin 4 % oleomargariiniin. — Ranskassa on deputeerattujen kamarissa esitetty lakiehdotus, jonka mukaan woin ja margariinin sekoittaminen kokonansa kielletään paitsi margariinitehtaissa, missä sekoittaminen on asetettu erityisen wirkamiehen walwonnan alle. Tämän pitää myöskin katsoa, että kaikki astiat, jotka sisältäwät sekatawaraa (mixtures) tulewat semmoisina merkityksi.

(M. L.)

— **Hämeenlinnan yleisen raittiuskokouksen** osanottajille on myönnetty 50 % hinnanalennus rautatiemaksuissa, siten että osanottajat sinne lähtiessä lunastawat lipun täydellä maksolla ja saawat pitää sen sekä kokouksen toimikunnan antaman todistuksen nojalla saawat käyttää samaa lippua kotimatkaakin warten. Sama etu on myönnetty myöskin kokouksen yhteyteen toimitetun raittiuskurssin osaaottajille. Kokous alkaa ensi torstaina. — U. S.

— **Wuodentulokertomuksia.** Waasan läänin kuwernööri ilmoittaa wiime kesäkuun 21 p:nä:

Rukiinoraat näyttäwät ylipääten jotenkin lupaawilta, waan koko kewään wallinnut kylmä ja sateinen sää on ehkäisyt niitten kehittymistä ja paikoin owat ne hiukan harwennettkin.

Ohran- ja kaurantouwot on yllämainituista syistä osaksi toimitettu tawallista myöhempään, josta syystä oras wielä on warsin wähäisen kehittynyttä, waan näyttää tasaiselta ja rehewältä. Siemenpuutetta ei ole ollut.

Perunoitten istuttaminen on myöskin wasta hiljan saatu loppuuntoimitetuksi.

Ruohonkaswu, jota ei kohwajää tai tulwat ole wahingoittaneet, olisi muuten tyydyttäwä, waan Ilmajoen ja Korsholman sekä paikoin Lapuan ja Pietarsaaren tihlakunnissa on runsaasti niittymatoja, josta syystä ainakin näillä seuduilla ainoastansa niukka heinäntulos on odotettawissa niityiltä.

Läänin wiljawarat riittäwät wäestön tarpeihin ensi elonaikaan.

— **Wuodentulon toiweet Keski-Suomessa.** Wuodentulon toiweita Keski-Suomessa eiwät ole ankarat sateet ainakaan wielä woineet masentaa. Tämän kirjoittaja on nykyisin käynyt kymmenessä Keski-Suomen pitäjässä ja kaikkialla owat warsinkin rukiinlaihot erittäin lupaawan näköisiä; harwassa näkee huonoja rukiita. Wesisateet kuitenkin owat painaneet paraat paikat lakoon, josta ne tuskin kokonaan pääsewät nousemaan, waikkapa jo sateet lopputisiwatkin. Suwitoukoja ja heinän kaswua owat sateet ja kylmä estäneet edistymästä, mutta jos pouta ja lämmin tulisi, woisiwat nekin wielä walmistua ja antaa ehkä hywänkin sadon, tietää U. S.

— **Maamiehen toiweista** Etelä-Suomessa kirjoitetaan U. S:lle: Matkustaessani w. k. wiime päiwinä Anjalan, Elimän ja Iitin pitäjissä, hawaitsin yllellisen sateiden tuhonneen enin ruisleipoja Iitissä, jossa maanwiljelys on edistyneempi kuin Anjalassa ja Elimällä. Wanhuen pelloista, joista maanwiljelijöillä aina on luotettawin toiwo, näyttää nyt Iitissä olewan tawallista wähemmän toiwoa; pitkälliset sateet owat rukiinlaihon enimmäiseen kaataneet niistä pelloista, joissa on pitempi ja lihawampi olki, jota wastoin uudis-wiljelyksistä, joissa on olki harwempi ja lyhempi, sopii toiwoa hywää satoa. Kewätkylwöt useimmissa alhaisissa paikoissa näyttäwät näänttywän liiallisesta märkyydestä. Anjalassa Kurensuon ja Lääjyn suurilla kauranwiljelys-ahoilla on useampia päiwiä kauran oraat olleet weden alla, kuin eiwät wiemäritkään ennätä wettä pois kuljettaa lannon maan tähden. Luonnon niityistä heinän tulon toiweet huononpuoleiset.

— **Muistoliwen** „Expreß"-laiwan ent. päällikön, kapteeni A. A. Granroth-wainajan haudalle on mainitun laiwan isäntä kapteeni Korsman teettänyt osakeyhtiön „Granitin" koneellisessa kiwihiomossa Hankoniemessä. Hautakiweä, joka on 3 metriä korkea, tulee kaunistamaan wainajan muotokuwamedaljonki Carraran marmoriin hakattuna. Yksi „Expreßin" ankkureista tulee sitä paitse asetettawaksi jalanteelle itse hautakiweä wastaan nojaawaan asentoon. Hautakiwi paljastetaan, tietää Hbl., tämän kuun lopussa.

— **Keurunn uusi kirkko** wihittiin pyhään tarkoituksensa wiime sunnuntaina t. k. 3 p:nä. Wihkimisen toimitti Orihweden kirkkoherra, rowasti E. F. Reinius ja hänellä apulaisina oliwat: Keurunn kirkkoherra Herm. Pihlman, Multian kirkkoherra Arwid Lundén, pastorit J. Schroderus, B. Brusila, K. B. Petrell ja Hj. Färdig. Toimitus alkoi k:lo 9 e.pp. Kun oli weisattu wirsi 195 torwisoittokunnan säestyksellä meniwät papit alttarille. Wihkijä käytti tekstinä proofeetta Jesaian 57 luku 15 wärsyä: „Sillä näin sanoo korkea ja ylistetty, joka asuu ijankaikkisuudessa, ja jonka nimi on Pyhä: minä asun korkeudessa ja pyhyydessä, ja niiden tykönä joilla särjetty ja nöyrä henki on, että minä wirwoittaisin nöyryytetyn hengen, ja saattaisin särjetyn sydämen eläwäiseksi", jonka johdosta hän käsikirjassa säädetyllä tawalla wihki kirkon tarkoituksensa ja apulaiset lukiwat kukin tilaisuuteen sopiwia raamatunlauseita. Kun wihkijä oli toimituksen suunatiella lopettanut alkoi tawallinen Jumalanpalwelus, jossa alttaritoimituksen tekiwät pastorit J. Schroderus ja K. B. Petrell ja saarnan piti kirkkoherra Herm. Pihlman. Kansaa oli ainakin wiidestätoista eri seurakunnasta kokoontuut tähän harwinaiseen tilaisuuteen ja arwellaan niiden luku nousewan 5,000 henkeen. — Aamul.

— **Hoskarin murha** oli taasen wälikäräjissä Keuruulla tutkittawana w. k. 30 p., waan lykättiin ensintulewan elokuun 5 p:ään. — Samoin myöskin n. k. „Sikuna Jussin" murhajuttu. — Aamul.

— **Itsemurha** tapahtui Helsingissä toisp. illalla myöhään wähää ennen k:lo 11 keskellä katua. Eräs Uudenmaanpataljoonan soittaja Nemlander ampui Fabianinkadulla talon n:o 6:n kohdalla itseään sotilasrewolwerilla wasemmalle puolelle watsaansa riunan alle sillä seurauksella, että hän, tuotuna garnisonisairashuoneesen, heti heitti henkensä. Nemlander oli neljännes yli 10 tullut Fabianinkadun talossa n:o 6 olewaan rawintolaan ja istuutunut sohwalle juomaan tilaamaansa olutpulloa, siirtyi jonkun ajan perästä sohwalta tuolille, ottaen esille taskustaan rewolwerin, jota hän rupesi käsittelemään, mutta rawintolan isäntä sattui paikalle ja tahtoi estää häntä sen enempää asetta käsittelemästä; rewolweri putosikin sammalla laattialle, mutta Nemlander sieppasi sen ylös ja syöksyi ulos. Kadulle tultuaan ampui hän itseään, kaatuen kadulle. Paikalle sattui kaksi poliisia, jotka weiwät hänet garnisonisairashuoneesen.

— **Lukkarin ja urkurin waalissa Nastolassa** wiime sunnuntaina saiwat ääniä w. t. lukkari A. Kiiweri 24, w. t. lukkari ja urkuri O. F. Enqwist 48 ja kolmas waalissa olija ei saanut yhtään ääntä. — U. S.

— **Juhannuksen aikaisista sateista** karttui niin paljon wettä, että suuret alat Panelialaisten kaura- ja heinämaita useita päiwiä oliwat weden peitossa. Parempi järjestys tukinkuljetuksessa sekä Eurajoen perkaaminen owat wälttämättömät Panelialaisten wiljelyksille. Wesi Eurajoessa ainakin on tawallista ylempänä perkaamisen puutteen takia, ja kun siihen tulee wielä jotakin pidäkettä, niin lewenee wettä suunnattomasti wiljelysmaille. — U. S.

Ulkomaalta.

Koleera.

Kuten jo sähköpanomista ja pienemmistä uutisista olemme hawainneet, on koleera jo kulkenut yli Aasian rajan Eurooppaan ja Astrakanissa on näinä päiwinä tawattu 20 koleeratapausta, joista useimmat owat olleet kuolettawaa laatua. Waara on siis samonnut lähemmäksi meitä kuin ennen, sillä jos se kerran on woittamattomana päässyt Astrakaaniin, jossa sen ehkäisemiseksi on kaikkia mahdollisia keinoja koetettu, niin on sen lewäminen Wenäjän sisämaahan werrattain helppo. Hywin wähän on lohdutusta wiimeksi saapuneesta sähköpanomasta, jonka mukaan Astrakanissa siihen tautiin sairastaneista ei kukaan yhtä poikkeusta lukuun ottamatta ole ollut yhteydessä koleeraa sairastawien kanssa, tai ollut sellaisella paikkakunnalla, jossa tämä tauti liikkun. Se waan on tosiasia että koleeraa on saanut wakinaisen jalansijan Eurooppalaisessa Wenäjässä. Ja tämän merkitys käy warsin selwästi, jos ajattelee, että Astrakan on Wenäjän suuren pulssisuonen Wolgan ainoa päätepiste, jossa ei mihinkään pätewiin ehkäisemispuuhiin ryhtyminen ole mahdollista tai jotka kuinka oiwallisesti olisikin toimittu, eiwät koskaan woi olla täysin tehokkaita.

Kun koleera ensikertaa tuli Eurooppaan, eli w. 1823, tuli se Persian rajan yli Bakuun ja sieltä Kaspian meren länsirantaa pitkin Astrakaniin, jossa se sillä kertaa sentään taukosi. Sen jälkeen on Euroopassa kahdeksan kertaa, tämä kerta lukuun otettuna, koleera liikkunut. Tahdomme tässä, Now. Wremjan johdolla tehdä selkoa näistä edellisistä kulkutaudeista.

Näistä ei seitsemäs järjestyksessä eli w. 1883 raiwonnut, tullut Wenäjän kautta, waan toiwat sen muutamat Intiasta tulewat englantilaiset sotamiehet mukanaan Egyptiin, josta se lewisi Italiaan, Spaniaan ja Ranskaan. Samaa woidaan sanoa kuudennesta rutosta, joka w. 1865, tunkeutui Wenäjälle eurooppalaisesta Turkista ja jota kesti kokonaista 10 wuotta eli wuoteen 1874, ehkä tosin paljo liewemmässä muodossa, kuin Wenäjän kautta Eurooppaan saapuneet koleerarutot.

Erinomaisen ankaruuden kuin myös laajan lewiämisensä wuoksi oliwat erittäin merkilliset kolmas (w.w. 1830—31) neljäs (w.w. 1832—38) ja wiides kulkutauti (w.w. 1847—60).

Neljäs rutto tunkeutui Persiasta Wenäjälle ja lewisi useimpiin Euroopan maihin. Tämä oli mitä waikeimpia, niin että se esim. kesti tuon tawattoman kreän pakkastalwenkin w. 1830—31. Persian rajalta tuli se Tiflisiin ja Pohjois-Kaukasian kautta Astrakaniin, Krimiin ja Odessaan. Täältä se lewisi yhdellä haaralla Wähän-Wenäjän, Walkosen-Wenäjän ja Puolan kautta Itäwaltaan, toisella suunnalla pitkin Wolgan wartta olewien Ison-Wenäjän kuwernementtien kautta Tweriin ja wihdoin Moskowaan.

Neljännellä kerralla ilmestyi koleeraa ensin Kronstadissa ja kulki sieltä Pietariin, jossa se ankarasti rysäsi useampia wuosia ja lewisi yli koko Pohjois-Wenäjän.

Wiides kulkutauti, joka alkoi 1847, oli kenties kauhein, mitä Euroopassa milloinkaan on liikkunut. Se tuli Persiasta Wenäjälle ja sieltä muualle Eurooppaan, jossa se wiipyi wuoteen 1860.

Seitsemästä liikkuneesta ruttotaudista on kolme tullut Persiasta kuten tämäkin nyt puhjennut kahdeksas. Niinmuodoin on puolet niistä koleerataudeista, jotka owat tällä wuosisadalla Euroopassa raiwonneet, Persialaista alkuperää. Siellä se ei olekaan harwinainen wieras. Sen wuoksi olisi wälttämättömän tarpeellinen, että persialais-wenäläistä rajaa pidettäisiin mitä ankarimmalla silmällä, jota tähän asti ei, sen paremmin, ole tehty. Joka tapauksessa on totta, että kolera jo w. 1890 riehui Persian sisämaakunnissa ja lewisi sieltä Wenäjän rajan lähiseen Medschediin, ilman että mitään erityisiä wakeuksia oli olemassa koskewa wapaata kulkuliikettä Medschedin ja wenäläisten alusmaiden wälillä.

(Jatket.)

— **Kolera.** Astrakanissa sairastui kesäk. 30 p. 8 henkeä ja kuoli 9. Astrakanista lähtewät laiwat on pantu tarkastuksen alaiseksi.

Bakussa on tila entisellään. Tiflisissä sairastui yllämainittuna päiwänä 2 ja kuoli 2. Petrowskissa, Schemachassa ja Schuschassa on ollut taudinkohtauksia.

— **Wuodentulontoiweet** owat wiimeisten sateiden johdosta suuresti parantuneet. Niillä seuduilla, missä katoa peljättiin, owat toiweet nyt hywät.

— **Würtembergin kuningatar hengen waarassa.** Heinäkuun 1 p:nä katkesi kuningatar Charlotten ollessa ajelemassa hänen waunuistaan takapyöräin aksila. Hewoset pillastuiwat ja ajaja putosi kuskinpenkiltä. Kuningattaren, joka waunuista kurotti eteenpäin, onnistui saada ohjaksiin kiinni ja pysäyttää hewoset.

Kuningatar ei wahingoittunut ollenkaan, ajaja ja palwelija saiwat pienempiä wammoja.

— **Kilpailu maailmannäyttelyssä.** Ministerineuwosto on ilmoittanut pääasiassa suostuwansa tehtyyn ehdotukseen yleisen maailmannäyttelyn toimeenpanemisesta Pariisissa w. 1900.

Berliinin waikuttawissa piireissä pohditaan kysymystä, eikö olisi Ranskan kilpailun estämiseksi päätettäwä panna toimeen maailmannäyttelyä Berliinin w. 1898 tai 1899.

— **Afganistanin asiat.** Reuterin toimistolle sähköstetään Simlasta heinäk. 2 p:ltä, että Intian hallitus on tehnyt Afganistanin emirille kirjallisen muistutuksen wastaisia kahakoita wastaan Afganistanin sotajoukkojen ja Badtaurin Umrakhanin wälillä. Jos eiwät kahakat lakkaa, tulee Intian hallitus waatimaan Asmarin puhdistamista Afganilaisilla joukoilla.

— **Kolera.** Astrakanissa on 2 p. heinäk. neljä henkeä sairastunut koleraan, parantunut yksi ja jäänyt sairaaloihin 19. Ulkosataman sairaalassa oli samana päiwänä 20 sairasta; näistä kuoli 2, parani 1. Näistä ei kukaan, yhtä poikkeusta lukuun ottamatta, ole ollut yhteydessä kolera sairasten tai koleraisten seutujen kanssa. On ryhdytty toimiin taudin lewenemisen estämiseksi.

— **Espanjan tullitaksa.** Minimoalitariffi on ulotettu myöskin Wenäjän ja Suomen tuotteihin, jotka wiedään Kubaan tai Portoricoon.

Yleisöltä.

— **Tili** Laitilassa kesäk. 26 p:nä Warsinais-Suomeen perustettawan suomenkielisen kansanopiston hywäksi toimeen pannuista arpajaisista:

Brutto tulot	665: 20.
Menot	223: 95.
Jäännös: puhdasta woittoa	441: 25.

Sawion sementtiä, erinomaista lajia,
Asfaltti lakkaa ja **Asfalttihuopaa,**
Maalarin wärejä ja **wernissoja,**
Heinäwiikateita ja **hankoja,**
Tahkokiwiä ja **sieroja**
Turun Uudessa Rautakaupassa,
Uudenmaankatu 11.

Herrat Maakauppiaat huomatkaa!
Nyt sisääntullut:
Paraita suuria Keskikokoisia Pieniä **Sey-kaloja**
Norjalaisia lihawia
Sillejä
(erinomaista lajia)
useampaa eri merkkistä halwalla, wähittäin
Pehr A Swibergillä,
5, Aurakatu 5.

Suomalaisia Wenäläisiä Saksalaisia **Ruissjauhoja,**
erinomaista lajia halwalla
Pehr A. Swibergillä,
5, Aurakatu 5.

Maanwiljelijät huomatkaa!
Parhaita heinäwiikatteita useata eri tekoa,
Sauta- ja sawitahkokiwiä,
Suomalaisia ja ruotsalaisia sieroja,
Heinähaukoja ja heinähaarukoita
myydään halwalla
Turun Uudessa Rautakaupassa,
Uudenmaankatu 11.

Parhaita
Ruotsalaisia Viikatteita
Sauvon, Piikkiön ja Kemiön mallia.
Maalaiskaupassa
Kauppatorin kulmassa.

Palmcranzin ja Buckeye Niittokoneita,
Tiikeri Hevosharavia,
Amerikalaisia Ruohonleikkaamiskoneita
Maalaiskaupassa
Kauppatorin kulmassa.

Hywiä perunoita
Maalaiskaupassa.

Soinin 7/24 manttaalin talo
Tiipilän kyläsä, Paattisten kappelissa, kaunillla paikalla, myydään kaswawine laihoine taikka ilman niitä Talon hywään sawipohjamaahan kylwetään wuotuisesti 6 tynn. rukiita, 20 kapp. nisuja, 2 tynn. ohria, 20 tynn. kauroja ja 6 á 7 tynn. perunoita sekä palkowiljaa, pellawia y. m. korjataan noin 40 á 50 hätkiä kylwöheiniä ja 15 á 20 hätkiä niittyheiniä. Talwen yli elätetään 3 hewosta, 9 lehmää, nuorta karjaa ja lampaita. Matka Turun kaupunkiin 20 kilometriä, jossa karjan tuotteilla on warma ja hywä menekki Metsää löytyy talon tarpeisi ja on metsä laadultaan oiwallisen kaswawaa, karjalaidun hywä. Kauppasummasta on 3,000 markkaa piakkoin maksettawa, loppu saa jäädä kiinnikettä wastaan pitemmäksikin aikaa welaksi. Kaupasta saadaan sopia allekirjoittaneen omistajan kanssa paikalla.
Kaarle Paijula.

Halutaan ostaa.
Työhewonen
ostetaan **lääninwankilaan.**

Palwelukseen otetaan.
Wouti ja seppä
hywillä puoltolauseilla saawat paikan marraskuun 1 p:stä. Lähemmin ilmoittaa apteekkari Hjelt Waarniemellä Kaarinassa. (S. T. 3×5)

Ilmoituksia.
Turun Höyrymylly,
uudesti rakettu ja ajanmukainen suosittaa täten kaikenlaisen wiljan jauhatusta ja ryyneiksi tekemistä.
J. L. Törnroth.

Turussa, Auran kirjapainossa, 1892.

kauswuonna tietysti tuulikin suosii purjehtijoita!

— **Kurjaa tekoa.** Toissa wiikolla oli joku halpamielinen henkilö lyönyt laitumella erästä ajurin hewosta reiteen useat sywät haawat. Pienemmistä hännän seudulla olewista haawoista päättäen woi otaksua, että aikomuksena oli ollut katkaista häntä pois. Jostakin syystä oli kuitenkin paha työ jäänyt kesken. Tällainen halpa työ osottaa mitä kurjinta ihmistä, joka on purkanut kostonsa- ja wihansa sapen wiattoman luontokappaleen päälle. Ken tahansa hän onkaan, ajatelkoon ja häwetköön halpaa tekoansa.

— **Wiljasta** oli kowa puute wiime lauwantaina kaupungissamme. Maalaisia ja saaristolaisia oli saapunut runsaasti kaupunkiin tuoden ruokatawaroita paitsi wiljaa kaupaksi; täältä olisiwat säkkinsä wiljalla täyttäneet. Mutta mistä ettaa kun kaikki oli loppunut koko kaupungista. Wasta puolenpäiwän aikoina saapui höyrylaiwalla Raumalta jollekin torikauppiaalle jauhoja, joista ne jotka wielä oliwat kaupungissa, saiwat leiwänaineesta. On luonnollista, että hinta, wiljakaupan tällä kannolla, yhden hallussa ollessa nousee kuulemattoman korkealle. Täällä äskettäin awattu Maalaiskauppayhtiö ottaa toiwottawasti wiljakaupan huomioonsa.

— **Mynämäeltä** kirjoitetaan meille, että siellä toiwotaan hywää waikka myöhäistä wuodentuloa. Ruis on nyt wasta ruwennut kukkimaan. Heinänteko alopecurus-mailla on alkanut ja ulkoniityille aiotaan wiikon lopulle lähteä.

— **Ruis** on myös alkanut kaup:ngin ympäristössä heilimöitä.

— **Sikiönsä salaamisesta** tuomittiin eräs talon tytär Mynämäestä siellä t. k. 29 p:nä pidetyissä wälikäräjissä yhden wuoden kuritushuone-wankeuteen.

— **Uimisen aika** on wihdoinkin joutunut. Wesi on wieläkin kylmänpuoleista.

Turun Piiritoimikunnan wuosikertomus waikutuswuodelta $18\frac{12}{6}91$—$18\frac{8}{6}92$.

(Jatkoa 25 n:roon.)

Tämän nyt päättyneen waikutuswuoden alussa oli piirissämme 23 paikallisyhdistystä. Tähän laskuun ei ole otettu Laitilan paikallisyhdistystä, jos se wielä liencе olemassa, se kun ei ole useampaan wuoteen antanut mitään tietoja itsestään, niin sitä ei ole parin edellisenkään wuoden wuosikertomuksessa mainittu. Uusia paikallisyhdistyksiä on wuoden kuluessa perustettu 4, ja waikutuksestaan lakannut on tiettäwästi 2. Sen mukaan olisi paikallisyhdistyksiä nykyään toiminnassa 25, joista 21 wanhaa ja 4 uutta. Tietoja waikutuksestaan on antanut 16 yhdistystä, joista 1 on uusi. Kaipaamme tietoja seuraawista wanhemmista yhdistyksistä: Daalintehtaan, Huittisten, Muurlan, Rauman ja Siikaisten yhdistyksistä ynnä Porin Kotirauhasta.

Toiminnastaan on lakannut Sauwossa „Alkawa", kun esimies joutui rikostensa tähden pois eikä toista esimiestä ole saatu, ja Uudenkirkon esimiehensä sairauden ja wanhuuden tähden: kukaan nuorempi ei ole warmaankaan tohtinut ottaa hartioilleen sitä kuormaa, jota tähän asti on kantanut yhdeksännelläkymmenellä olewa wanhus. Lieneekö nuorempi sukupolwi siis jo niin nautintojen weltostuttama, ettei siinä enää ole yhtään, jolla olisi tarpeeksi tarmoa tahdossa, ryhtyäkseen taisteluun kansamme pahinta onnettomuuden tuottajaa wastaan? Se yhteiskunta, jossa asianlaita on niin onnettomasti, ei woi kauankaan säilyä, waan se joutuu ehdottomasti tappiolle kilpailussa niiden kanssa ja yhä tuimenewassa taistelyssa olemasta olosta niitä wastaan, jotka owat tawoiltaan puhtaammat ja yksinkertaisemmat sekä owat sitä syystä elinwoimaisemmat.

(Jatket.)

Torihintoja Uudessakaupungissa.

Rukiit, 10 kiloa 2 mk. 50 p.
Ruisjauhot, 10 kiloa 2 mk. 75 p.
Ruisleipä, 10 kiloa 3 m 10 p.
Ruismaltaat, 5 litr. 1 mk. 50 p. (k:pa 1 mk. 60 p.)
Kaurat, 10 kiloa 1 mk. 60 p. (leiw. 1 mk. 35 p:iä.)
Kauranryynit, 5 litraa 1 mk 30 p. (kappa 1 m. 45 p.)
Ohranryynit, 5 litr. 1 mk 40 p. (k:pa 1 mk 50 p.)
Herneet, wihr, 5 litraa 1 mk. 50 p. (kappa 1 mk. 60 p.)
Herneet, walkoiset, 5 litraa 1 mk. 30 p. (kappa 1 mk. 40 p.)
Herneet, ruskeat, 5 litraa 1 mk. 20 p (kappa 1 mk. 40 p.
Herneet, sekalaiset, 5 litraa 1 mk. 20 p. (kappa 1 m. 30 p.
Perunat, nelikko 2 mk. 50 p.
Woi, kilo 1 mk. 50 p. (naula 65 p).
Munat, tiu 80 p.
Kuorimaton maito, 2 litraa 25 p.
Naudanliha, kilo 50 p.—1 mk. (naula 25—50 p:niä.)
Lampaanliha, kilo 60 p.
Tuore lohi, kilo 1 mk. 50 p. (naula 65 p.)
„ siika, kilo 50 p. (naula 20 p)
„ lahna, kilo 30 p. (naula 10—15 p.)
„ hauki, kilo 30 p. (naula 15 p.)
„ ahwen, kilo 20 p (naula 10 p.)
„ ankeriainen, kilo 1 mk. 60 p. (naula 70 p:niä).
Tuore kuha, kilo 50 p. (naula 70 p.)
Tuoreet silakat, ämpäri 50 p.
Halot, koiwuset, syli 12 mk.
„ mänt. syli 11 m.
„ kuusiset, syli 10 mk.
„ leppäset, syli 11 mk.
Ruotcet, syli 7 mk.

Laiwalista Uudellekaupungille.

Saapuneita:

Kesäk. 28 p. Höyrylaiwa Concordia, kapt Grönblom, Pietarista kappaletawaroilla.
„ 29 p. Laiwa Rauma, kapt. Hollmén, Saksasta siirtomaantawaroilla.
Heinäk. 3 p. Höyrylaiwa Ebba Munck, kapt. Tengström, kappaletawaroilla Tukholmasta.
„ 5 p. Höyrylaiwa Ebba Munck, kapt. Tengström, Porista.

Lähtewiksi klareerattuja:

Heinäk. 2 p. Priti Ilmarinen, kapt. Westergren. Lybekkiin puutawaroilla.
„ 3 p. Höyryl. Ebba Munck, kapt. Tengström, Poriin
„ 5 p. Höyryl. Ebba Munck, kapt. Tengström, Tukholmaan.

Päiwälista.

Lauwantaina heinäk. 9 p. Säästöpankki awoinna k:lo 6—8 j.pp.

Sunnuntaina heinäk. 10 p. Suomalainen puolipäiwäsaarna k:lo 9 e.pp. Suomalainen ehtoosaarna k:lo 4 j.pp. Kilpapurjehdus päiwällä. Lukusali awoinna k:lo 5—9 j.pp.

Maanantaina heinäk. 11 p Raastuwanoikeuden istunto k:lo 10 e.pp. Ensimmäinen esiinhuuto suutari Fröbergin konkurssissa.

Keskiwiikkona heinäk. 13 p. Suomalainen raamatunselitys k:lo 4 j.pp. Lukusali awoinna k:lo 5—9 j.pp.

Perjantaina heinäk. 15 p:nä. Rouwaswäenyhdistyksen työhuone awoinna k:lo 8 e.pp. Rahatoimikamari awoinna k:lo 4—6 j.pp.

Sähkölennätinkonttori on awoinna koko wuorokauden.

Postikonttori on awoinna joka arkipäiwä k:lo 9—12 e.pp. ja k:lo 3—6 j.pp. sekä sunnuntai- ja juhlapäiwinä k:lo 8—11 e.pp.

Kirjelaatikko tyjennetään: postikonttorin owella olewa pikkasen ennen postin lähtöä, muut k:lo 6 j.pp., mutta perjantaina myös k:lo 2 j.pp.

Posti saapuu: etelästä joka sunnuntai, maanantai, keskiwiikko ja tuorstai aamulla sekä perjantai puolipäiwän aikana; pohjoisesta joka maanantai, tiistai ja tuorstai ehtoolla.

Posti lähtee: Turkuun joka maanantai, tiistai ja tuorstai k:lo 9 j.pp. sekä perjantai (Loimaan kautta) k:lo 3 j.pp.; Wehmaalle ja Ahwenaan joka tiistai k:lo 5 j.pp.; pohjoiseen joka sunnuntai (Raumalle), maanantai ja tuorstai k:lo 5 e.pp., sekä perjantai (Hinnerjoelle ja Euraan) k:lo 3 j.pp.

Tullikamari on awoinna joka arkipäiwä k:lo 9—1 e.pp. ja k:lo 4—6 j.pp.

Merimieshuone on awoinna joka arkipäiwä k:lo 10—12 e.pp.

Satamakonttori on awoinna koko päiwän.

Pohjoismaiden Osakepankki awoinna joka arkipäiwä k:lo 11½—1 päiwällä.

Kirkkoherran kanslia on awoinna joka maanantaina, keskiwiikkona ja perjantaina k:lo 10—12 e.pp.

Porimestarin wastaanottoaika k:lo 9—11 e.pp. ja k:lo 4—5 j.pp.

Kaupunginlääkärin wastaanottoaika arkipäiwinä k:lo 9—12 e.pp. ja 3—4 j.pp, sunnuntai- ja juhlapäiwinä k:lo 9—10 e.pp.

Piirilääkärin wastaanotto-aika arkipäiwinä k:lo 9—11 e.pp. ja k:lo 3—4 j.pp., sunnuntai- ja juhlapäiwinä k:lo 9—½11 e.pp.

Turku,
Auran kirjapaino 1892.

Myytäwänä.
Puimakoneita,
Silppukoneita,
Tuomaskuonaa,
Kainiittia,
Schlafhortin hywäksi tunnettuja luujauhoja
J. L. Törnrothilla.

Tulkaa ostamaan!
Torppa N:o 84 Wätin maalla Rauristulan kylässä myydään halwasta hinnasta. Lähemmin P. A. Swibergin puodissa.

Somistakaa kotinne
Kauniilla
Huonekaluilla.
Niitä saa helpolla hinnalla, kunnollista kotimaista tekoa, useampaa laatua, lähellä laiwajatamaa Sairashuoneenkadun warrella, talossa n:o 2, Turussa
Juho Lehtiseltä.